

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 6-7. Telefon: 189-490, 369-500
A szerkesztést és kiadását a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. szeptember 27.

bb 1. a „sugárferdőzés”, 35 millió évvel ezelőtti áldozataira
bukkant egy magyar geológusnő

i tz-lm vg

1963. szeptember 27.

uj, korszerű irányban fejlesztett tovább egy csaknem három
évtizedes magyar őslénytani megállapítást, vitálsné zilahy lidia,
a magyar állami földtani intézet geológusa.

ez az elgondolás, amelyet 1936-ban hozott nyilvánosságra
dr. bogsch lászló paleontológus - jelenleg az eötvös loránd tudó-
mányegyetem őslénytani-professzora - arra keresett magyarázatot,
hogy bizonyos ősi tengeri kagylók és csigák maradványai miért kerül-
nek elő helyenkint a szokottnál sokkal kisebb méretekben. erre a
kérdésre a választ abban adta meg, hogy a tengerbe hulló vulkáni
hamu, amelynek nyoma az üledékben ma is tisztán felismerhető,
valamilyen vegyi folyamat révén, vagy egyszerűen a napsugarak egy
részének elnyelésével megzavarta a növekedést szabályozó hormonok
működését.

most azután a magyar geológusnő egykori mészvázis tengeri
egysejtűeket, ugynevezett foraminiferákat tanulmányozva még messzebb-
menő következtetésekre jutott. megállapította, hogy az általa vizs-
gált esetekben egyéb tényező is felfedezhető. vizsgálatai közben
ugyanis az őskori állatkák mészvázisában is és az ezeket magába
záró üledékben is sugárzó anyagokat, stroncium izotópokat talált,
amelyeknek eredete ugyancsak a vulkáni hamuban keresendő. további
kutatásai pedig igazolták, hogy ezeket a foraminiferákat éppen a
sugárzó izotópok kényszerítették rendellenes fejlődésre. az el-
törpült és a megszokottól formájukban is eltérő fajok tehát tulaj-
donképpen „sugárferdőzés”, következtében alakultak ki mintegy
35 millió évvel ezelőtt.

a sugárzó anyagok fajformáló hatásának őslénytani igazo-
lásával eddig külföldön még sehol sem próbálkoztak. a magyar
geológusnő megállapításai tehát a külföldi tudományos körök számára
is sok újdonságot hoznak, s így az ország határain kívül is nagy
érdeklődésre tarthatnak számot./mti/

--1--

bb 2. emlékműsor a rádióban az ndk nemzeti ünnepe alkalmából

1 s/gk-lm fm

1963. szeptember 27.

a magyar rádió október 6-án, vasárnap délelőtt nagyszabású műsorral emlékezik meg a német demokratikus köztársaság nemzeti ünnepéről. a rádióban megszólalnak az ndk dolgozói, művészei és tudósai. a fiatalok munkájukról, terveikről beszélnek, ezenkívül megismerkedhetünk a legújabb német slágerekkel, zenekari művekkel és prózai alkotásokkal is. rövid riportokban bemutatják a német tájakat és városokat. a nálunk látogatóban járt német diákok elmondják magyarországi élményeiket és a német demokratikus köztársaságról beszélnek az ndk-ban járt magyar művészek. az ünnepi köszöntő délelőtt 11 órakor kezdődik a kossuth-adón./mti/

--

bb 3. másfélmillió forint vargányáért

vid ká/tr-lm hk

1963. szeptember 27.

göcsej erdőrengetegében emberemlékezet óta nem volt olyan gombatermés, mint ezen a nyáron. a korábbi években átlagosan 120-130 mázsa szárított vargányát vásárolt fel az erdei terméket feldolgozó és értékesítő vállalat zalaegerszegi kirendeltsége, most pedig ennek csaknem a háromszorosát, 300 mázsát. a nyár végi esős, majd az azt követő meleg kedvező feltételt teremtett a gomba fejlődéséhez, s a göcseji erdők talaját szinte szőnyegszerűen lepte el az izletes vargánya. a vállalat több mint másfélmillió forintot fizetett ki a gombagyűjtőknek. kálócfa községben akadt olyan család, amelyik három hét alatt nyolcezer forintot kereset gombagyűjtéssel./mti/

--

bb 4. pótolták a téli tartozást a kelenföldi mélyépítők

1 sb/sze-lm vg

1963. szeptember 27.

kelenföld környékén kilenc fontos gyárban dolgoznak a 21-es építőipari vállalat mélyépítő részlegének munkásai. az év elején 4 millió forint értékű munka elvégzését akadályozta meg a tél. a dolgozók azonban versenyt kezdtek a szocialista építésvezetőség címének elnyeréséért, s az egyik legfontosabb feltételként a téli tartozás törlesztését vállalták.

/folyt.köv./

- 2 -

bb 4. /pótolták a téli...1.folyt./-lm

az építésvezetőség a munka meggyorsítására központi betonkeverő telepet rendezett be, amely naponta 40-45 köbméter betont szállított a gyárak építkezéseire. a munkahelyek tehát már kész betont kaptak és megtakarították azt a munkaerőt és munkaidőt, amit a helyszíni betonkeverésre kellett volna fordítani. a télen anyagellátási zavarok is nehezítették a munkát, de tavasz óta szinte percnyi pontosságra kidolgozott program alapján szállították a munkahelyekre az anyagokat. ezért nem volt fennakadás akkor sem, amikor más építkezéseken már sok gondot okozott a szállítás. sokat tettek a téli tartozás törlesztéséért a munkahelyek szocialista brigádjai. többek között két héttel a határidő előtt adták át a szerelőknak a betonelemgyártó vállalat átépített nagy üzemcsarnokát. az építésvezetőség dolgozói így most már törlesztették a négybillió forintos téli adósság utolsó részletét is./mti/

--

bb 5. pontosan fizeti adóját a főváros népe - 25 százalékkal csökkent a budapestiek adója

1 hi/tm-lm sr

1963. szeptember 27.

budapestben körülbelül 220 000 azoknak a lakosoknak a száma, akik egyéni alapon - mint ház, - vagy telektulajdonosok, kisiparosok, kiskereskedők, háztájival rendelkező tsz-tagok, írók, művészek, stb. - adót kötelesek fizetni. a fővárosi tanács pénzügyi osztálya adórészlegének, valamint a kerületi tanácsok adócsoportjainak első félévi tapasztalatai szerint a lakosság említett rétegeinek túlnyomó hányada az adózást állampolgári kötelességének tekinti, s lelkiismeretesen elkészített adóbevallása alapján, határidőre eleget tesz fizetési kötelezettségének. legjobb bizonyíték erre, hogy az első félévben esedékes összegek általában rendben befolytak.

az adófizetési készség javulásában közrejátszanak azok a rendeletek is, amelyek a párt- és a kormány politikájának megfelelően az adóterhek fokozatos csökkentését célozzák. ezek eredményeként az idén - az elmúlt évekhez képest - mintegy 25 százalékkal kevesebb adót fizetnek a budapestiek. több mint százezer embert érint például az új házadó-rendelet, amely a korábbi szabályozással ellentétben nem az ingatlan értéke alapján, hanem a tulajdonosra sokkal előnyösebben, a helyiségek száma szerint szabja meg az évi adó összegét. ennek révén az idén mintegy 30 százalékkal csökken a magántulajdonban levő házak összes adója. a kisiparosoknál, kiskereskedőknél ebben az évben szélesebb körben alkalmazzák az adózás alóli mentesítést, s a szokásosnál nagyobb adókedvezményben részesülők száma is növekszik.

/folyt.köv./

- 3 -

bb 5. /pontosan fizeti adóját...1.folyt./-lm

egy másik előnyös rendelkezés szerint min azok, akik általában pontosan adóznak, de valamilyen okból elmulasztják a befizetést, az esetleges hátralék után a korábbi 3 százalék helyett egy százalék pótlékot fizetnek. az amnestia-rendelet hatása az adózásban is megnyilvánul. fél év alatt például ezen az alapon több mint kétmillió forint pénzbírságot töröltek az adóügyi szervek.

a párt- és a kormány utmutatásait szem előtt tartva, a tanácsok pénzügyi osztályai indokolt esetben, egyéni kérelmek alapján elengedik az esedékes adóösszeget. fél év alatt például több mint száz hátralékos adós tartozását törölték. az adótörlesztési kérelmek elbírálásában, a hátralékosok szociális helyzetének megvizsgálásában a tanácsok pénzügyi állandó bizottságai is résztvesznek./mti/

-.-

bb 6. félméteres uborka, tizkilós káposzta

vid ká/tr-lm hk 1963. szeptember 27
csongrád megyében a kedvező talaj- és éghajlati adottságok rendkívüli terméseket produkálnak az idén. a híres alföldi gyümölcstermelő központban, szatmazon hatvanöt dekás őszibarack, üllésen pedig százhusz dekás burgonya termett. a közös gazdaságok öntözéses kertészetéből ritka szép zöldségpéldányok kerültek ki. a csanádaltberti kossuth tsz ügyes kertészei félméter hosszú uborkát neveltek, s akadt olyan óriási fejeskáposzta is, amelynek súlya néhány deka híján tíz kiló volt.

a paradicsompaprika ,, hazájában,, mindszenten most takarítják be a vastaghusu piros terméseket. a tiszavirág és a lenin termelészövetkezet kertészetében a holdankénti hozam megközelíti a százötven mázsát. néhány harminc-harmincöt dekás pritamín paprika is lékerült az ültetvényekről./mti/

-.-

bb 7. pályaudvarokon, vonatokon lopott - négy évi szabadságvesztésre ítélték

1 bc/gk-lm sr 1963. szeptember 27.

hárnási istván, büntetett előéletű debreceni lakos, a múlt év őszén szabadult a börtönből. utána szállodákban lakott, munkát nem vállalt, s újból bűncselekményeket követett el. budapestben és vidéken főként pályaudvarokon, vonatokon ,,tevékenykedett,,. várótermekből, vasuti kocsikból csomagokat, táskákat, kabátokat, pénzt lopott. több alkalommal alvó utasokat fosztott ki. az elloptott értékebb holmikat eladta, illetve elzalogosította, a kevésbé kelendőket pedig elhagyta, eldobta. megsemmisítette ideiglenes személyi igazolványát, meghamisította katonakönyvét, s iratai elvesztésére hivatkozott és félrevezette a hatóságot.

a központi kerületi bíróság a sorozatos bűncselekményekért négy évi szabadságvesztésre ítélte hárnási istvánt./mti/

- 4 -

Handwritten signature

bb.8. védő és óvóintézkedések a kiskorúak érdekében

1 vt/tm n sr

1963. szeptember 27.

a művelődésügyi miniszter rendeletet adott ki a kiskorúak érdekében szükséges védő- és óvóintézkedésekről, valamint a pártfogó felügyelet végrehajtásáról. a rendelet meghatározza a gyámhatóság feladatait a kiskorúak erkölcsi züllésének megelőzésére. a büntetőség korhatárának 12-ről 14 életévre történt felemelésével, módot nyújt arra, hogy a büntető eljárás körén kívül megnövekedett hatósági feladatokat a gyámhatóság oldja meg. a rendelet magában foglalja a védő- és óvóintézkedés iránti eljárás megindításának módját, felsorolja azokat az intézkedéseket, amelyeket a gyámhatóság a kiskorúak erkölcsi, nevelési, anyagi és egészségi veszélyeztetettségének megszüntetésére tehet.

Lehetőséget ad a rendelet, hogy a szülők helytelen magatartásának megváltoztatására, az iskolaigazgatók felkérjék, az illetékes tanácsi gyermek és ifjúságvédelmi albizottság tagjait, a szülők munkáltatóját és munkahelyük szakszervezeti bizottságát: kísérik figyelemmel a kiskorú helyzetét, foglalkozzanak a szülőkkel, s esetenként - ha szükséges - avatkozzanak be.

a rendelet kiterjeszti a pártfogó kirendelésének alkalmazását is, s azt nemcsak az utógondozás, hanem a védő-, vagy óvóintézkedés körében is lehetővé teszi. utmutatást ad a pártfogó személyének kiválasztására, s meghatározza a pártfogó tevékenységének tartalmát. ugyancsak kiterjeszti a pártfogó felügyeletet az állami gondozásból kikerülő kiskorúakra, s előírja a gyámhatóság intézkedési kötelezettségét a bíróság elítélt kiskorúak családi, gondozói körülményeinek megjavítására, azért, hogy a kiskorú a javítóintézetből, illetőleg a fiatalok börtönéből ideiglenes elbocsátása, feltételes szabadságra bocsátása esetén megfelelő körülmények közé kerüljön. a rendelet értelmében a gyámhatóság köteles a nagykorúvá vált pártfogolt további helyes irányu fejlődését segíteni. ha szükséges, a gyámhatóság köteles megkeresni a tanács szociálpolitikai állandó bizottság, a szakszervezet, illetve a kiszervezet közreműködésével figyelemmel kíséri a már nagykorú pártfogolt további maga tartását, és biztosítja részére a támogatást.

a rendelettel kapcsolatban a művelődésügyi minisztérium gyermekvédelmi osztályán elmondották, hogy ennek nyomán lehetséges a társadalom fokozottabb részvétele a gyermek- és ifjúságvédelmi munkában. a végrehajtás azonban csak akkor lesz eredményes, ha különböző társadalmi szervek-, egymással szorosan együttműködve - megfelelő aktivisták beállításával segítik a gyámhatóságot feladatainak megoldásában./mti/

-.-

8.36/n

10,20

-5-

Handwritten mark

bb 9. mennyiben felelősek az utviszonyok a közlekedési balesetekért

t tz/sze/m/vg

1963. szeptember 27.

a közlekedéstudományi egyesületben koller sándor mérnök, az építőipari és közlekedési műszaki egyetem adjunktusa előadást tartott arról, milyen szerepe van a közúti balesetek előidézésében az emberen kívül magának az utnak és a rajta lebonyolódó forgalomnak.

elmondotta többek között, hogy nálunk a baleseteket hosszú időn keresztül csak a járművezető, vagy a gyalogos hibáját rótták fel és figyelmen kívül hagyták a külső okokat, az utak állapotát és a forgalomszabályozás hibáit. pedig külföldi vizsgálatok szerint a balesetek igen nagy része éppen ezekre az okokra vezethető vissza. a korszerű gyorsforgalmi utakon például általában feleannyi, vagy még kevesebb baleset történik, mint máshol. döntő ebből a szempontból a burkolat szélessége, oldalirányú lejtése, felületének egyenletessége, érdes vagy csúszós volta, stb. a közúti világítás javításával belgiumban, angliában és amerikában husz-harminc százalékkal sikerült csökkenteni a balesetek számát, s amikor londonban egyes főútvonalakon óránként 64 kilométeres sebességkorlátozást rendeltek el, ugyancsak 30 százalékkal lett kisebb a halálos balesetek száma.

hazánkban - mondotta az előadó - tulajdonképpen csak nemrég kezdődött meg rendszeresen az ilyenirányú kutatás. részvesz benne az építőipari és közlekedési műszaki egyetem ut-, vasútépítés- és közlekedésügyi tanszéke, az utügyi és az autóközlekedési tudományos kutató intézet, a MÁV pályaalaklásmassági vizsgáló állomása, a közlekedési rendészet, a közlekedés- és postaügyi minisztérium autófelügyelete, stb.

megkezdődött a városi közlekedési balesetek alapos elemzése, kategóriákba sorolása, annak a kidolgozása, hogy az egyes baleseteknél milyen adatokat kell feljegyezni az út állapotáról, ehhez milyen eszközöket kell felhasználni, stb. ilyen eszközzé kellene kifejleszteni - mondotta - például az autóközlekedési tudományos kutató intézet műszerét, amellyel az uttest felületének érdességét azonnal meg lehet állapítani. felmérték már ebben a tekintetben a budapesti utburkolatok különböző fajtáinak jellemző adatait, s ezeket a vizsgálatokat most kiterjesztik az újfajta „érdesített öntött aszfalt”, burkolatra is, amilyennel most a tanács körutat fedik be.

remélhetőleg már a közeljövőben sor kerül a jellegzetes baleseti góccok részletes megvizsgálására és az orvoslás módjainak megkeresésére is. néhány utszakaszon előreláthatólag szabályszerű kísérletekkel tisztázzák majd, hogyan lehet a baleseteket a legbiztosabban megelőzni.

/folyt.köv./
8.47/m

10,20

- 6 -

bb 9. /mennyiben ... 1. folyt./ m

az első ilyen vizsgálat már májusban meg is történt, amikor a közlekedéstudományi egyesület illetékes munkabizottsága a balatoni műutat végigjárva kereste meg a lehetséges baleseti forrásokat, s az általuk tett javaslatokat azóta már meg is valószínűsítették.

az előadás a megjelent szakemberek körében nagy érdeklődést váltott ki. /mti/

bb 10. francia entomológus gyűjtőútja magyarországon

vid/ká/tr/m

1963. szeptember 27.

dr. le bere entomológus, a párizsi sorbonne egyetem professzora elutazott keszthelyről. a neves tudós egy hónapig dolgozott a növényvédelmi kutatóintézet laboratóriumában: nemzetközi jelentőségű munkájához gyűjtött adatokat. ő írja le először az európa-szerte pusztító gabonalegy család összes fajtáinak részletes életmódját, alkati sajátosságát, nagy segítséget nyújtva ezzel a növényvédők szakembereknek. egy hónapos ittléte alatt több mint tízezer rovarot gyűjtött össze a veszprém és zala megyei gabonaföldeken. közülük több olyan fajtát talált, amely magyar specialitásnak számít. az érdekes példányokat spirituszban tartósította és több ezer darabot magával vitt párizsba, hogy ott folytassa a vizsgálatokat. /mti/

bb 12. szlovák pantomimegyűttes bemutatkozása budapesten

i s/gk/m/fm

1963. szeptember 27.

október 21-én a fővárosi operett színház színpadán mutatkozik be a szlovák nemzeti színház pantomimegyűttese. az érdekes műsor címe: furcsa álom. a társulat a négy képből álló pantomim-komédiát egy alkalommal mutatja be budapesten. /mti/

bb 18. kilenc hét alatt elérik a vágósulyt a lohmann hibridcsirkék

vid/ká/tr/m

1963. szeptember 27.

a zalaszentgróti állami gazdaságban áttértek a lohmann-féle hibridcsirkék nevelésére. a tenyésztésre nem, de hizlalásra kiválóan alkalmas csirkék kilenc hét, vagyis 63 nap alatt elérik a 130 dekás súlyt. a hibridcsirke hizlalással a tervezett 800 mázsa helyett ezer mázsa baromfihúst értékesít a zalaszentgróti állami gazdaság. /mti/

8.50/m

10,20

10,20

le

bb.11. a magyar helikon könyvkiadó utolsó negyedévi újdonságai

i bi/hné n fm

1963. szeptember 27.

a magyar helikon könyvkiadó az év utolsó három hónapjában is számos érdekes művet jelentet meg, nagy érdeklődésre tarthat számot például az agyagtáblák üzenete című kötet, amely az ókori mezopotámiai költészet lírai gyöngyszemeit foglalja össze rákos sándor tomásolásában.

a paraszt panaszai címmel az ókori egyiptom irodalmának legjelentősebb alkotásait, a novellákat és a mitológiai elbeszéléseket bocsátja a magyar olvasóközönség elé a könyvkiadó. az eredeti szövegeket dobrovits aladár fordította.

thomas morus: utópia című munkája, a tudományos szocializmus utópisztikus előzményeinek ez a jelentős alkotása kardos tiber fordításában jelenik meg. e.t.a. hoffmann: a kis zaches című kisregénye a törpe német udvarocskákat parodizálja. a fordítás háy gyula műve.

szamosközy istván: erdély története című munkája a magyar humanista történetírás jelentős alakjának műve. a kiadvány a szerző két legfontosabb művéből, a pentades /1598-1599/ és a habdomades /1603/ című kötetekből összeállított válogatás.

megjelenteti a könyvkiadó balzac: emberi színjáték-ának 6. kötetét és móríc zsigmond: összes regényei és elbeszélései 7. kötetét.

a 17. század nagy francia drámaírójának valamennyi művét tartalmazza racine: összes munkái-nak kötete.

szabó lőrinc: a huszonhatodik év című kötete a költő szonettjeit adja az olvasóközönség kezébe.

új, miniatűr kiadásban jelenteti meg a könyvkiadó mar-engels: a kommunista kiáltvány-át./mti/

..

bb.13. új transzformátorállomásokkal javítják az áramellátást borsodban

vid/te n szf

1963. szeptember 27.

az északmagyarországi áramszolgáltató vállalat az idén az üzemek és a lakosság áramellátásának javítására több mint huszmillió forintot költ új transzformátorállomások építésére. az idén elkészül és üzembe helyezik a sajóparti 35/10 kilovolttos állomást, amely a környéken települt és egyre bővülő ipari üzemek, a december 4. drótművek, a pamutfonó, a mezőgazdasági gépjavító vállalat, valamint az ezen a részen épített új bérházak biztonságosabb áramellátásáról gondoskodik. hasonló teljesítményű transzformátor állomás épül diósgyőrött jövőre adják át rendeltetésének. ez miskolc legnagyobb új városrészének, a kilián lakótelepnek és a diósgyőri üzemnek biztosítja majd a zavartalanabb áramellátást.

ezen kívül közvetlenül a lakosság ellátásának javítására mintegy tíz kisebb transzformátort építenek még./mti/

..

9,02/m

- 8 -

bb.14. szűrőmedence a balatonban - nagyteljesítményű olasz szivattyúk emelik ki a vizet a magyar tengerből - befejezték a balatonaligai vizkiemelőmű építését

vid/ká tr n

1963. szeptember 27.

április közepétől kora hajnaltól késő estig két műszakban dolgozott a balaton vizügyi kirendeltség, a máv hidépítő pályafenntartási főnöksége és a vizügyi építő vállalat 250 munkása a balatonvilágosi partnál a 3.000 holdas öntözőtelep építésén. a nagy munka első szakaszát ezekben a napokban fejezték be. elkészült a vizkiemelőmű, amelynek részei a szűrőmedence és a szivóberendezés. a magyar tengerben, két-három méteres vízben, 15-20 méterre a parttól kőszórással kör alakú medencét alakítottak ki. a medencében beszivárgó vizet kövek szűrik meg a homoktól és más szennyeződéstől. a már megtisztított vizet a balaton alatt húzódó egy méter átmérőjű betoncsövek juttatják el a négy nagyteljesítményű szivattyúhoz, amelyek egyenként egy másodperc alatt hatszáz liter vizet nyomnak az óriási területet behálózó csőrendszerbe. a vizkiemelő építésével egyidejűleg 760 hold területen már elhelyezték a csöveket, úgyhogy a balatonaligai állami gazdaság csemegeszőlőseiben, anyatelepén és a faiskola egy részén szükség esetén megkezdhetik az öntözést.

a vizügyi építő vállalat folytatja a nagyszabású munkát, s még ebben az évben újabb 366 holdon készíti el az öntözőtelepet. a tervezett 3.000 holdat 1964 június 30-án kapcsolják be a csőrendszerbe.

az öntözés legnagyobb területén, mintegy 1.700 holdon a balatonaligai állami gazdaságot érinti. az előzetes számítások szerint a rendszeres vízellátás 25-30 százalékkal növeli majd a gyümölcs hozamot és 8-10 százalékkal emeli a szaporító anyag eredési százalékát./mti/

..

bb.15. zenekedvelők klubja veszprémben

vid/tné n fm

1963. szeptember 27.

a veszprémi jankovics lajos művelődési házban megalakították a zenekedvelők klubját. a tagok rendszeresen találkoznak, zene számokat hallgatnak, és a témához kapcsolódó előadásokon bővítik ismereteiket.

/mti/

..

9.04/n

-9-

le

le

bb 16. a vörös-torony körüli ásátások során megtalálták a sárospataki vár hajdani öntőműhelyét

vid/fm/tné/m/fm

1963. szeptember 27.

a sárospataki rákóczi vár udvaráról, a vörös-torony és a Lórántffy-szárny között gyönyörű kilátás nyílik a bodrog partjára. a régészek szerint azonban az elmúlt évszázadban a várnak még zárt udvara volt, és a Lórántffy-szárny közvetlenül a vörös-toronyhoz csatlakozott. ezt igazolták a talált térképek és a fennmaradt okmányok is. ennek tisztázására az idén ásátásokat végeztek, amely igazolta a feltevéseket. a régészek megtalálták az elpusztult épületrész maradványait. az ásátások során évszázados teremfalak, kőkeretes bejárati ajtókerületek kerültek napvilágra. megállapították, hogy a zárt udvart alkotó hajdani épületrészt a Bretzenheim-család bontatta le, és az elpusztult szárny alsó szintje a vörös-toronymnál mélyebben feküdt. ezért a várudvart és a vörös-tornyot egykor hid kötötte össze. az országos műemléki felügyelőség tervel alapján a megtalált épületrészt lefedik és abban kiállító helyiséget rendeznek be. a várudvarról a vörös-toronyba vezető hidat pedig az egykori feljegyzések alapján újra megépítik.

az idén nagyarányú tereprendezést és ásátásokat végeznek az olaszbástya és a vörös-torony közötti területen is. a vörös-torony alsó részét takaró mintegy öt méter vastag törmelékeltávolítják, hogy az értékes műemlék eredeti formájában látható legyen.

a nagyarányú földmunkákat a torony nyugati oldalán kezdték meg. eddig mintegy 30.000 köbméter törmelékeltávolították meg, és az ásátások során nemvárt leletre bukkantak. öt méter mélységben négyszögletes kis épület került felszínre, amelyet a becslések szerint a 16. században építettek. ez az épület valószínűleg a vár egykori öntőműhelye volt. ezt bizonyítja, hogy belső falai erősen kormozottak, és a műhely előtti részen fémszalakot, valamint öntőtégelyt találtak. az épület valószínűleg a 17. században vesztette el eredeti funkcióját, amikor belső falait bevakolták és benne kályhát helyeztek el. megállapították azt is, hogy az egykori öntőműhelyt a 18. század elején fedte be törmelék, amikor a habsburgok a hadászati célt szolgáló várfalakat, bástyaerősítéseket és a vörös torony negyedik saroktoronyát felrobbantották. /mt1/

9.14/n

-10-

bb 17. több mint kétmillió forint értékű szemléltető eszköz, a diósgyőri kohóipari technikumban

vid/te/m/szf

1963. szeptember 27.

a Gábor Áron nevét viselő diósgyőri kohóipari technikumban az első évfolyamra beiratkozott több mint 120 diákkal majdnem ötszázra emelkedett a nappali tagozaton tanulók száma. az esti, illetve levelezőtagozaton nyolcszázán tanulnak. velük együtt rekordlétszámmal, 1300 tanulóval kezdődött meg az új tanév. az iskola gondosan felkészült, hogy az idén még hatásosabbá tegye az oktatást. a különböző mérőműszereken kívül - egyebek között - öntődei kemencék, elektroacélmű, marz/umlautos/-tipusu acélolvasztó működtethető modelljein, kicsinyített másain mutatják be a különböző kohászati eljárásokat, gyártási módszereket. az iskola szemléltető eszközeinek értéke ma már túlhaladja a kétmillió forintot. az új tanévben rendszeresen vetítenek filmeket. mintegy száz műszaki filmet mutatnak be a hallgatóknak. a tüzeléstechnika tanításnál megkezdik a magnetofonos oktatást. a különböző ábrákat, rajzokat bemutató diafilmek vetítése közben a magyarázó szöveget magnetofon szalagról közvetítik, így a tanároknak, oktatóknak több idejük marad a tanulókkal való egyéni foglalkozásra. /mt1/

bb 21. négykilométeres tőzegmezőre bukkantak csongrádban

vid/ká/tr/m

1963. szeptember 27.

csongrád megyében, Ásotthalom község határában a petőfi termelészövetkezet területén gazdag tőzegrétegre bukkantak. a lápos, ingoványos földeket eddig legfeljebb kaszálónak használhatták. az eddigi megállapítások szerint mintegy négy kilométer hosszúságban, negyven méter széles sávban és három-négy méteres vastagságban húzódik itt a tőzegréteg. a becslések szerint több mint hatszázezer köbméter tőzeg kitermelésére számíthatnak.

a szegedi járási tanács mezőgazdasági osztálya megtette az előkészületeket a feltárás mielőbbi megkezdésére. nagy teljesítményű földmarkoló gépeket állítanak munkába, és kisvasutat építenek, hogy a süppedős talajról ki tudják szállítani az anyagot. az ásotthalmi tőzeg értékét még csak növeli, hogy a nagykiterjedésű homoki táj kelles közepén fedezték fel, ahol felbecsülhetetlen értékű talajjavító anyaga lesz a laza, gyenge vízgazdálkodású földeknek. /mt1/

9.25/m

10/45

- 11 -

bb.19. a békés együttélés, az atomcsendegyezmény a budapesti csoportos beszélgetések fórumán

i di/gk n sr

1963. szeptember 27.

fővárosszerte új lendülettel folytatódnak a csoportos beszélgetések. a népfront-bizottságok munkájának ez az eredményes módszere kitűnő alkalmat ad arra, hogy a mozgalom aktivistái szinte családi körben kötetlen véleménycseréket folytassanak a társadalom minden rétegének képviselőivel. egy-egy összejövetelen általában ötven-tizen vesznek részt, s a társaság egyik tagja látja vendégül otthonában a többieket. a csoportos beszélgetésekkel olyan eldugott házsorok lakóihoz is eljutnak, amelyek egyébként kiesnek a népfront-bizottságok munkájának hatásköréből.

a rögtönzött helyi közvéleménykutatások tapasztalatai alapján elsősorban a különböző társadalmi rendszerű országok békés együttéléséről, a gazdasági verseny perspektíváiról, a részleges atomcsendegyezményről és az általános és teljes leszerelés realitásáról, valamint a most megkezdődött ENSZ-közgyűlésről esik majd leggyakrabban szó a csoportos beszélgetéseken. az emberek nagy figyelemmel kísérik a világpolitika újabb fejleményeit, s szívesen látják, ha megvilágítják előttük az összefüggéseket és az okokat, amelyek egy-egy nézeteltérést kiváltanak, illetve amelyek a megegyezéshez vezetnek.

/mti/

--.

bb.20 földgáztüzelésre alakítják át az orosházi erőművet

vid/te n szf

1963. szeptember 27.

földgáztüzelésre alakítják át az orosházi villamos erőművet, amely a rövidesen üzembekezdülő üveggyárnak szolgáltat gőz- és elektromos energiát, csúcsterhelési időben pedig az országos villamosenergia hálózatban is „bedolgozik”, ezzel is hasznosítják majd a nagymennyiségű, egyébként „sovány”, pusztaszőlősi földgázt, amelynek távvezetése már elkészült. a földgáztüzelésre való áttéréssel évente több mint százezer tonna szén takarítanak meg az orosházi erőműben. /mti/

--.

bb.26. filmstudio vas megyében

vid/tné n fm

1963. szeptember 27.

a vas megyei tanács művelődésügyi osztályán filmstudio kezdte meg működését. jelenleg 15 perces hirdón dolgoznak, amely majd a megye életének érdekes mozzanatait mutatja be. a hirdóban ismertetik többek között a híres szombathelyi Isis szentélyt is.

a filmstudio „történeti séta vas megyében” címmel filmet készít a megye történelmi nevezetességeiről. /mti/

--.

9.25/n

10.41

-12-

Je

bb 22. hasznos lakóbizottsági kezdeményezések szombathelyen

vid/fm/tné/m/fm

1963. szeptember 27.

a szombathelyi lakóbizottságok többsége eredményesen látja elfeladatát. ügyelnek a ház rendjére, intézkednek a rongálódások kijavításáról, védik a lakóházak állapotát, s igyekeznek a lakók közti vitás ügyeket is elintézni. sok hasznos kezdeményezése is van a bizottságoknak. a városban számos házban közösen parkosították a lakók az udvart, hintákat szereltek fel, játszótereket alakítottak ki. az éhen gyula tér 4. szám alatti házban például a lakóbizottság tagjai keskenyfilm-vetítéseket rendeznek, a gyermekeket rövid jelenetekre, szavalatokra tanítják, s azokat „házielőadások”, -on mutatják be. /mti/

bb 23. mind több tanyai parasztember látogatja a könyvtárakat bács megyében

vid/fm/tné/m/fm

1963. szeptember 27.

bács megye nagykiterjedésű tanyavilága ma már a kultúra szempontjából sem hasonlítható össze a 10-15 évvel ezelőtti állapotokkal. a külterületi iskolák és a termelészövetkezeti tanyaközpontok egymásután válnak a falvaktól, városoktól távol lakók kulturális életének központjaivá. a tanyai iskolák többsége folyamatosan televíziót is kap. az ősztéli ismeretterjesztő előadásokon, s a filmvetítéseken kívül mind többen szeretik meg a könyveket. ez mindenekelőtt a megyei könyvtár három „mozgó könyvtárának”, köszönhető. már több mint kétezer azoknak a tanyai lakosoknak a száma, akik rendszeresen kölcsönöznek könyvet. külterületi viszonylatban nagyforgalmúak a helyi könyvtárak is. a városföldi állami gazdaság és a kecskeméti béke termelészövetkezet könyvtárának például többszáz állandó olvasója van. /mti/

bb 25. vitaprix készül szombathelyen

vid/ká/tr/m

1963. szeptember 27.

a szövetkezetek vas megyei értékesítő központja az idén a háziasszonyok kívánságára megkezdte a vitamindus levesizesítő készítését. bács megyéből hozatott pirospaprikából több mint tíz mázsa „vitaprix”, -et gyárt a szombathelyi tartósító üzem. /mti/

- 13 -

9.33/m

10.41

Je

bb 31. 350.000 sertés és több tízezer szarvasmarha hizlalására köttek szerződést - jól indultak a sertés és a tehénállomány növelésére irányuló akciók

1.kz/m/ká

1963. szeptember 27.

az aszályos nyár takarmányozási gondokkal nehezíti az állattartók munkáját, az állam a múlt évihez hasonlóan az idén is messzemenő segítséget nyújt a nehézségek leküzdéséhez. az állatforgalmi vállalat különböző akciói sikeresek, a szövetkezeti és háztáji gazdaságokban alig több mint egy hónapja kezdtek meg az 1964. évi szállítási sertéshizlalási szerződések kötését, s már ezideig több mint háromszázötvenezer kötöttek le. kedvezően befolyásolta a szerződéskötéseket a nagyüzemi felár feltételeinek megkönnyítése. a termelőszövetkezetek számára kilónként 2 forintban, a termelőszövetkezeti csoportok számára pedig kilónként 1.5 forintban megállapított nagyüzemi felárat az új előírások szerint mindazok a termelőszövetkezetek és termelőszövetkezeti csoportok megkapják, amelyek negyedéven belül legalább 20 hizót leadnak.

a háztáji sertéstenyésztés fejlesztését két akcióval segíti a vállalat. az egyik - az ugynevezett kocatartási és süldőnevelési - akció keretében a kocatartó gazda arra vállal kötelezettséget, hogy bebugatja a kocáját és a szaporulatból, szerződésben biztosított áron 3 darab harminc-hatvan kilogrammos süldőt átad az államnak. az ösztönzés lényegesen túlterjed a biztosított értékesítési lehetőségen. a kocatartásra és süldőnevelésre szerződő gazdák ugyanis kocánként 600 forint előleget kapnak a majd később értékesítendő süldőkre, az ellés igazolása után pedig 240 kiló takarmányt vásárolhatnak állami áron. az akció másik formája csak süldőnevelésre vonatkozik. a szerződés bármilyen számú süldő 2-5 hónapon belüli 30-60 kilogrammos súlyban történő átadására megköthető. a szerződő háztáji, illetve egyéni gazdák minden egyes ilyen módon lekötött süldőre 200 forint előleget és 80 kiló takarmányt kapnak állami áron. az utóbbi akcióba hasonló takarmányjuttatási feltételek mellett a termelőszövetkezetek is bekapcsolódhatnak, abban az esetben, ha az üzemtervben megállapított hizottsértés mennyiséghez szükséges alapanyagot felül is rendelkeznek süldővel. ilyen szerződést csak erre a többletre köthetnek. a két süldőnevelési akció iránt országsszerte nagy az érdeklődés. néhány hét alatt több száz kocát és mintegy 25.000 süldőt kötöttek le.

bika-tinó hizlalásra ugyaneddig 50.000, üszőhizlalásra pedig 15.000 szerződést kötöttek. az üszők közül, mint az állatforgalmi vállalatnál hangsúlyozzák csak a továbbtenyésztésre alkalmatlanokat kötik le. ha a felkínált illetve leszerződött állatok között akad tenyésztésre alkalmas, akkor - akár utólagosan is - tenyészállatnevelési szerződésre teszik át. megkezdődött és máris szép eredményeket hozott a felnőtt szarvasmarha hizlalási szerződések kötése. ezideig körülbelül hatezret köttek le.

/folyt.köv./

9.40/n

104r

bb 31. /350.000 ... 1. folyt./ m

több, kezdeti eredményeiben sikeresnek ítélt akció szolgálja szarvasmarha, elsősorban is a tehénállomány fejlesztését. az állatforgalmi vállalat azon túl, hogy továbbra is szerződik kissúlyú növendékállatokra, takarmányjuttatási kedvezményben részesíti azokat az állattartókat, akik nagyobb súlyban szerződéses akciók keretében értékesítik növendékállataikat. 200 kilogrammos súlyban értékesített növendékállat után darabonként egy mázsa, a 300 kilogrammos súlyban értékesített után már darabonként 2 mázsa, a 380 kilogramm súly felett értékesített üsző, illetve legalább 430 kilogrammos bika után pedig már darabonként 3 mázsa takarmányt biztosítanak állami áron.

a tehénállományunk fejlesztésére irányuló akciók közül legnagyobb jelentőségű a selejttel történő értékesítési és üszőbeállítás akció. ezt három változatban bonyolítják le. az első formában azok érdekeltek, akiknek selejttelük és ugyanakkor tenyésztésre alkalmas üszőjük is van. ebben az esetben egyrészt a legalább 2. osztályú minőségű selejttel történő értékesítésére, másrészt az üsző tenyésztésbe állítására vállal a szerződő kötelezettséget. a cél az, hogy a kiselejtezett tehén helyett új és jobb álljon az istállóban. a tehénért rögtön az értékesítéskor kifizetik az érvényben lévő, minőségnek megfelelő állami szabadfelvásárlási árat, az üsző beállításáért járó - az értékesített tehén súlyának megfelelően kilógrammonként 3 forint értékű - prémiumot pedig akkor fizetik ki, ha az állattartó hivatalosan igazolja, hogy a selejttel helyett beállított üsző elérte a 6 hónapos vemhességet. az akció másik formája arra ad lehetőséget, hogy a csak selejttel rendelkező gazdák tenyésztésre alkalmas üszőhöz jussanak. ezt gyakorlatilag úgy bonyolítják le, hogy az érvényes állami szabadfelvásárlási áron átveszik a selejttelüket, s helyette - 106.60 forintos kedvezményes áron - üszőt adnak. a továbbiakban az előbbi feltételek érvényesek, vagyis, ha a beállított üsző eléri a hathónapos vemhességet az értékesített tehén súlyának megfelelően kilógrammonként 3 forint prémiumot fizetnek ki a gazdának. az akció végül lehetőséget ad arra is, hogy tenyésztésre alkalmas üszőhöz jussanak azok a gazdák, akiknek se tehénük, se üszőjük nincs. az akció feltételei szerint mindazok a gazdák, akik vállalják, hogy az ellés után egy évig tartják az állatot, 7.60 forintos kilógrammonkénti áron igényelhetnek, illetve vásárolhatnak az állatforgalmi vállalatától üszőt. a vételárat készpénzben kell kiegyenlíteni. /mtl/

...

- 15 -

9.51/m

104r

bb.24. új szövőcsarnok építését kezdték el a győri textilipari vállalatnál

vid/te n szf

1963. szeptember 27.

új szövőcsarnok építését kezdték el a győri textilipari vállalatnál. a 2400 négyzetméter alapterületű épületben 240 szövőgépet helyeznek majd el. a szovjetunió 156 legmodernebb, at-175-5 típusu cséveváltós automatagépet szállít az új üzemenek, a többi a már meglévő, ugyancsak automata gépparkból kerül ki. az új csarnok korszerű elvek szerint épül. ablaka nem lesz, hogy a klimatizálás tökéletes legyen. padlóalatti csatornákból ömlik a télen-nyáron 24-26 fokos, tisztított, technológiailag legalkalmasabb 70 százalékos nedvességű levegő. a világítást a mennyezetbe süllyesztett fénycsövek szolgáltatják. az építkezés 13,5 millió forintba kerül, amiből másfélmillió forintot használnak fel ez év végéig. /mti/

bb.27. kimagasló termelékenységi szénvonalat értek el a száz esztendőes ebszónyi aknában

vid/te n sz f

1963. szeptember 27.

a dorogi szénmedence egyik legrégebbi aknájában, az ebszónyi bányában, ahol több mint száz évvel ezelőtt kezdték meg a szén-termelést, megkönnyítették a legnehezebb fizikai munkát, a rakodást. új módszert vezettek be a vágatok kiképzésénél, a munkahelyek telepítésénél és az anyagszállításnál is.

a műszaki színvonal jelentős emelésével elérték, hogy az öreg bánya meghazudtolja korát. az idén több mint 3000 tonna szenet adott már terven felül és olyan kimagasló termelékenységet értek el benne, amely nemrég üzembe helyezett bányának is dicséretére válna. több hónapon át átlagosan 30 kiló szénrel teljesítették túl benne a műszakonként egy dolgozóra jutó termelékenységi tervet. az utóbbi hetekben még inkább javult az eredmény és már csaknem 50 kilóval szárnyalták túl ezt a fontos gazdasági mutatót. a több mint százéves bánya dolgozó 28 százalékkal magasabb termelékenységgel munkálkodik, mint négy évvel ezelőtt. /mti/

bb.28. nyolcvankilenc agrármérnök jelölt a nagyüzemekben készíti diplomatervét

vid/tr n ká

1963. szeptember 27.

harmadik hónapja dolgoznak a tiszántúli termelészövetkezetekben és állami gazdaságokban a debreceni agrártudományi főiskolának azok a negyedéves hallgatói, akik decemberben szerzik meg az agrármérnöki diplomát. gyakorlati munkájukkal együtt készítik el diplomatervüket, amelyeket az év végén tartandó államvizsgákon védenek meg. /folyt.köv./

9.52/n

-16-

104

bb.28./ nyolcvankilenc agrármérnök jelölt...1.folyt./ n

a fiatal mezőgazdasági szakemberek túlnyomó többsége a fél éves gyakorlati időt javarészen azokban a nagyüzemekben tölti, ahol később dolgozni fog. már most alaposan megismerkednek a gazdaság dolgozóival, vezetőivel, a munkaszervezéssel és a tervekkel. fennállása óta - 10 esztendő alatt - 700 kiválóan képzett mezőgazdasági szakembert adott a mezőgazdaságnak a debreceni agrártudományi főiskola, s most újabb 89 hallgató fejezi be tanulmányait. /mti/

bb.29. a muzeumi hónapban a kiállítások, tudományos előadások egész sorát rendezik szabolcsban

i vid/ n fm

1963. szeptember 27.

szabolcs-szatmár megyében is változatos programot készítettek az idei muzeumi hónapra. a programban 41 rendezvény szerepel. az ünnepi hónap megnyitója alkalmából tartják meg először nyíregyházán a muzeumbarátok megyei találkozóját. husz közösgben rendeznek kiállítást. tiszavasváriban az alkaloida vegyészeti gyár megalapítójának tiszteletére Kabay János emlék-kiállítás nyílik. vásárosnaményban a beregi népművészet remekait, máte-szalkán a szatmári kendertermesztés és feldolgozás történetét, nyíregyházán aba novák Vilmos grafikáit mutatják be. Kisvárdán a krucsf-relikviákból és somogyi rezső gyűjteményeiből, Nyírbátorban a 19. század történelmi témájú festményeiből rendeznek tárlatot. a megyei muzeum régészeti vándorkiállítást indít utának a községekbe. muzeológusok, néprajkutatók filmvetítésekkel kísérik tudományos előadások egész sorát tartják a muzeumi hónapban. /mti/

bb.30. budapesten szervezik meg a műszaki tudományos filmek nemzetközi tájékoztató központját

i sl/sz n vg

1963. szeptember 27.

a tudományos filmeknek a szakmai továbbképzésben és az iskolai oktatásban is egyre nagyobb a jelentősége. csupán műszaki tárgyú filmekből évente mintegy 15.000 készül világszerte, s ezeket nemzetközi együttműködés útján is igyekeznek minél több ember számára hozzáférhetővé tenni. brüsszelben nemzetközi tudományos filmtár működik, ahol nyilvántartják és az érdeklődő országok rendelkezésére bocsátják a legújabb filmekről szóló adatokat. a dokumentációk gyűjtését és a tájékoztatás zavartalan lebonyolítását azonban már nem győzi az egyetlen központ, ezért felmerült a gondolat, hogy a harminc ország filmbizottságait tömörítő nemzetközi tudományos filmszövetség néhány tagországa elvállalja egy-egy filmszövetség tájékoztató szolgálatát. /folyt.köv./

9.58/n

-17-

le

bb.30./ budapesten szervezik meg...1.folyt./ n

a szövetség legutóbbi varsói kongresszusán a magyar bizottságot kérték fel a műszaki tudományos filmek nemzetközi tájékoztató központjának megszervezésére. e központ a szövetség tagországaitól ezentul megkapja s egyben rendelkezésükre is bocsátja a műszaki filmek adatait. a budapesten működő központ nagy támogatást kap az országos műszaki fejlesztési bizottság, film-tárcaközi bizottságától valamint a nemzetközi szövetség magyar nemzeti bizottságától.

a nemzetközi tevékenységgel összefüggő kérdések megvitatására a napokban hazánkban járt j. w. varossleau, a nemzetközi tudományos filmszövetség filmtára igazgatótanácsának elnöke is. /mti/

bb.32. háromszáz ágyas tüdőbeteg - szanatorium épül tatabányán - új mozgó ernyőkép-szolgálatot kap a megye

vid/tné n fm

1963. szeptember 27.

komárom megyében az utóbbi években jelentős eredményeket értek el a tbc elleni küzdelemben. a megbetegedések és halálozások aránya jóval alatta van az országos átlagnak. a gyermek tbc- megbetegedések száma pedig olyan mértékben csökkent, hogy a síkvölgyi szanatórium gyermekosztályát megszüntették.

két évvel ezelőtt kezdte meg a megyében a mozgó ernyőkép-szolgálat a rendszeres szűrést, és ez év elejéig a lakosság két-harmadát szűrték át. az idén arra számítanak, hogy csaknem száz-ezer szűrést végeznek. most még egy mozgó ernyőkép-szolgálatot kap a megye, es így a jövőben minden lakost évente egyszer át szűrhetnek. ezt az is elő segíti, hogy az idén befejezik a tatabányai gondozó intézet bővítését, s a helybeli lakosságot itt szűrik majd rendszeresen.

tatabányán rövidesen befejezik az új 300 ágyas tüdőbeteg szanatórium építését. így a megyében összesen 482 ágy áll majd a tbc-s betegek rendelkezésére, s jelentősen meggyorsul majd a beutalás.

sokat fejlődött a megyében a felvilágosító munka is. az október elején megrendezendő korányi emlék ünnepek alkalmából minden községben tartanak előadást a tbc elleni küzdelemről. /mti/

9.02/n

-18-

bb 33. a kecskeméti konzervgyárban

vid/te/m/cz

1963. szeptember 27.

megkezdték a must sűritését. az idén minden eddiginél több, összesen 350 vagon mustot sűrit a konzervgyár. /mti/

-. -

bb 34. ifjúsági hangverseny-sorozat nyíregyházán a középiskolásoknak

vid/fm/tné/m/fm

1963. szeptember 27.

ifjúsági hangversenysorozat rendezését tervezik nyíregyházán a középiskolások részére. a négy előadásból álló, bérletli és hangversenysorozat tematikája az iskolai tananyaghoz kapcsolódik. /mti/

-. -

bb 35. 235 millió forint beruházás a mezőgazdasági iskola-hálózat kiépítésére - a földművelésügyi minisztérium kollégiuma a mezőgazdasági szakmunkásképzés fejlesztéséről tárgyalt

i 1e/m/ká

1963. szeptember 27.

a földművelésügyi minisztérium kollégiuma e heti ülésén a mezőgazdasági szakmunkásképzés helyzetével foglalkozott és fontos határozatokat hozott annak fejlesztésére.

a mezőgazdasági szakmunkásképzés kezdete, 1957 óta a növény-termesztési, állattenyésztési és kertészeti szakmákban 2300 tanuló és 27.000 felnőtt, a mezőgazdasági gépész szakmákban pedig - 1954 óta - 23.000 felnőtt tett szakmunkásvizsgát. rajtuk kívül 1950 óta 82.000-en szereztek alapfokú traktorvezetői képesítést. a jelenlegi ideiglenes jellegű felmérések szerint a mezőgazdaságnak 1970-ben 234.000 szakmunkásra lesz szüksége. képzésük kereteit tehát - mint a minisztérium kollégiuma megállapította - bővíteni kell és a mezőgazdasági termelés fejlődésének, specializálódásának megfelelően növelni kell a szakmai oktatás színvonalát.

/folyt.köv./
9.06/n

-19-

fontos lépést jelent már az idei oktatási év is, bár a gyorsabb ütemű fejlesztéshez egyelőre több feltétel hiányzik. az 1963-64-es tanévre 8210 első éves tanuló felvételét tervezték, de a létszám szeptember 1.-ig a hiteztet sem érte el, s bár a szerződéskötések még mindig tartanak, a felvételi tervet már nem tudják teljesíteni. a három éves tanulóképzésben az idén összesen mintegy 16.000-en vesznek részt, 45 százaléuk bennlakásos szakmunkásképző iskolákban, a többiek pedig kihelyezett osztályokban. a mezőgazdasági szakmunkásképzés népszerűbbé tételére az idén - egyelőre csak néhány osztályban kísérletképpen - megkezdik a szakközépiskolával azonos közismereti anyag oktatását, s ezzel lehetővé teszik, hogy a szakmunkásvizsga letétele után a fiatalok tanév-beszámítással tanulhassanak tovább. a szakmai oktatás színvonalának növelésére a tíz legfontosabb szakmában továbbképző tanfolyamokat szerveznek a tanárok részére. a földművelésügyi minisztérium úgy tervezi, hogy az iskolákban és a tanulókat foglalkoztató gazdaságokban függetlenített gyakorlati oktatókat is alkalmaz.

a felnőtt mezőgazdasági szakmunkásképzéshez az idén 2530 tanfolyamot szerveznek, 68.000 hallgatóval, közülük 18.000-en tesznek ebben a tanévben vizsgát. mivel az egyes ország-részek és az egyes szakmák között most igen nagy az aránytalanság, mostantól kezdve a termelőszövetkezetek üzemtervükben külön megtervezik a szakmunkás-létszámot is. különösen nagy, és egyelőre nem is teljes mértékben megoldható feladat a gépész-szükséglet kielégítése. az 1963-64-es oktatási évben több ezer öntözéses növénytermesztő- és növényvédő-gépész, valamint gépszerelő mellett 30.000-35.000 traktorvezetőt akarnak kiképezni. ennek feltétele, hogy minden állami gazdaság, gépállomás és megfelelő körülményekkel rendelkező termelőszövetkezet legalább két alapfoku traktorvezetői tanfolyamot szervezzen.

a földművelésügyi minisztérium kollégiumának határozata szerint rövidesen elkészül a szakmunkásképzés fejlesztésének intézkedési terve. ennek keretében dolgozzák ki a távlati iskolahálózat-fejlesztési tervet. ez 235 millió forint értékű beruházást irányoz elő, amelyből 1970-ig minden megyében 3-4, megfelelő tanügyi és kollégiumi épülettel ellátott, az oktatási és szociális igényeket kielégítő felszerelésű szakmunkás képző iskolát hoznának létre. javaslatot tesznek arra a megoldásra is, hogy a kisebb létszámú szakmák tanfolyamai részére minden megyében legalább száz személyes intézmény létesüljön. a kollégiumi határozat értelmében az év végéig rendelkezést illetve a termelőszövetkezetek részére utmutatót adnak ki a szakmunkásmunkakörökről és a szakmunkások bérezéséről.
/mt1/

a sportfogadási- és Lottoigazgatóság tájékoztatása szerint a Letenyei fáklya járási művelődési ház színháztermében megtartott 39. heti Lotto-sorsoláson a következő számokat húzták ki:

32, 37, 50, 63, 67.

a szeptember havi szelvények közül a 37. hét szelvényei vesznek részt a tárgynyeremény-sorsoláson./mt1/

bb.36. előreláthatólag négy tanácsi és tizenegy szövetkezeti üzletházat építenek a 2. ötéves terv végére a szolgáltató- és a javítóiparnak - tovább bővítik a fiókhálózatot

pénteken a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának rendezésében a tanács klubhelyiségében Kelemen Lajos, a fővárosi tanács vb. elnökhelyettese, a kerületi tanácselnökök, a tanácsi ipar vezetői előtt ismertette a fővárosi szolgáltató és javító ipar helyzetét.

megállapította vannak olyan problémáink - mint például a lakáskérdés és a közlekedés - amelyeknek megoldása óriási erőfeszítéseket igényel, a szolgáltató- javító tevékenység fejlesztése azonban viszonylag kevesebb anyagi áldozattal, a munkaerő- és a munkaeszközök jobb átcsoportosításával, hozzáértő tervezési - szervezési munkával elérhető.

a fővárosi tanács - a gazdasági bizottság határozata alapján - elkészítette a szolgáltató- és javítóipar fejlesztésének ötéves tervét. a tervszerű munka nyomán a fejlődés üteme meggyorsult de a tervezett szintet sajnos még nem éri el. sok panasz érkezik még a lakáskarbantartást végző, a háztartási és elektroakusztikai gépeket javító vállalatok és szövetkezetek munkájára. sokan emelnek szót a cipőjavításoknál mutatkozó hibák miatt. még holtidényben is túlságosan elnyulik a cipőjavítás, a ruhanemű javítás, a vegytisztítás vállalási ideje. ezen sürgősen változtatni kell. foglalkoznak azzal, hogy megállapítsák egyes szolgáltatások vállalási idejének maximumát, s ettől komoly követelmények nélkül nem térhet el senki sem.

/folyt.köv./

bb.36./ előreláthatólag négy tanácsi...1.folyt./ n

meg kell oldani a hálózatfejlesztést. a helyiipar politikai terv elkészítésénél kiderült, hogy az ipari szolgáltató fióküzletek száma általában nem elegendő. 1960-ban 2.100 fióküzlettel rendelkezett budapesten a szocialista szektor. el kell érni, hogy 1965-ben legalább 2.800 fióküzlet legyen. nem szabad megengedni, hogy a hálózatfejlesztésben mutatkozó mulasztásokért a kerületi tanácsok az ipart, az ipar pedig a kerületi tanácsokat, egyszóval egymást okolják, s közben nem halad elég gyorsan a hálózatfejlesztés ügye. a trösztök és a kiszövők ésszerű átcsoportosítással, nem a rendeltetésének megfelelően használt helyiségek felszabadításával is létrehozhatnak szolgáltató fióküzleteket. erre igen sok vállalatnál, szövetkezetnél megvan a lehetőség, mert jónéhány raktár - néha lomtár- található az üzlethelyiségekben.

a textilipari tröszt például még a belvárosban is talált üzlethelyiségeknek nagyon megfelelő raktárakat. az viszont teljesen megengedhetetlen, hogy egyes vállalatok és szövetkezetek átszervezés, profilrendezés és gazdaságosság címén felszámolnak már működő fióküzleteket anélkül, hogy erről a fővárosi tanács ipari osztálya és az okisz tudna. ha ilyen még egyszer előfordul, a rendbontókkal szemben eljárnak az illetékesek.

kelemen lajos nyomatékosan aláhuzta azt is, hogy a fióküzleteknek külső megjelenésükben is méltónak kell lenniük a nagyváros arculatához. a fővárosi tanács nem tűri meg még a mellékutcákban, a peremkerületekben sem a piszkos, elhanyagolt üzleteket. a fióküzletekben dolgozóknak tudomásul kell venniük, hogy posztjukon a szocialista ipar magasabbrendűségét propagálják. aki ezt - a megfelelő nevelés és figyelmeztetés ellenére - nem érti meg, annak le kell vonnia a következményeket.

kétségtelen - állapította meg a vb. elnök helyettes-, hogy a peremkerületek ellátását a rendelkezésre álló helyiségekben teljesen megoldani nem lehet. ezért a fővárosi tanács egyetértésben az okisz-szal azt tervezi, hogy a 1965 végére négy tanácsi és tizenegy szövetkezeti üzletházat építtet. a szolgáltatási- és javítótevékenység tökéletesítésében a tanács továbbra is számít a munkájukat becsületesen végző kisiparosokra is./mti/

..-

11.22/n

-22-

bb 38. hazatért nyugateurópai körutjáról a kisz központi művészegyüttese

k fm/m/fm

1963. szeptember 27.

a kisz központi művészegyüttesének vit-díjas tánckara és kétszeres vit-díjas rajkózenekara hazatért nyugateurópai körutjáról, amelyet két csoportra osztva bonyolítottak le. az egyik csoport részvett a l, humanité ünnepein, majd a másikkal együtt hat alkalommal adott műsort a hagyományos dijoni fasztiválon. utána ismét két csoportra osztva nagy sikerrel szerepeltek párizsban, brüsszelben, illetve londonban. /mti/

...-

bb 39. c.c.kjellberg,

k kum/fm/m/fm

1963. szeptember 27.

a svéd királyság ideiglenes budapesti ügyvivője a követség épületében koktél-partin látta vendégül a hazánkban tartózkodó négytagú skandináv újságíróküldöttséget. /mti/

...-

13.10/n

23-

bb 40. időjárásjelentés

se/m

1963. szeptember 27.

a meteorológiai intézet jelenti 1964. szeptember 27-én,
pénteken délután

északnyugati szél

az európa legnagyobb részén két nappal ezelőtt fennállott kellemes nyárvégi időjárást alig több mint egy nap alatt megszüntette az atlanti-óceánról beözönlő hűvösebb légtömegek inváziója. a jelenlegi szeles, hűvös, változékony időt okozó fejlett délskandináviai ciklon uralma mintegy 1.500 kilométeres sugarú körre terjeszkedik ki. ennek következtében nyugat-és közép-európa térségében a közeljövőben még újabb hűvös tengeri légtömegek érkezésére számíthatunk. hazánkban tegnap reggel 7 óra után hidegfrontátvonulással kapcsolatosan a keleti országrészben több helyen voltak kisebb esők, de az északi hegyvidéken helyenkint 10 millimétert meghaladó mennyiség is előfordult. a felhőzet nap folyamán átmenetileg mindenütt felszakadozott, majd éjszaka nyugat felől újabb felhősödés lévén, ma reggel 7 óráig az északnyugati megyékben további jelentéktelen mennyiségű eső esett. a szél estére országsszerte mérséklődött és délnyugatra fordult. a hőmérséklet tenap napközben csak 14-17 fokig emelkedett, ma hajnalra nyugaton 9-12, keleten 6-9 fokig hűlt le a levegő. ma délelőtti országsszerte borult, hűvös, esőre hajló őszi idő volt.

budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 13.4 fok volt, 1.4 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 14 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 763 milliméter, gyengén süllyedő irányzatú. a balaton vizének hőmérséklete síófokon 15 fok.

várható időjárás szombat estig: tulnyomóan felhős idő, több helyen esővel. élénk, helyenként erős nyugati, északnyugati szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 10-14, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap: 16-19 fok között.

a duna vízállása budapestnél 192 centiméter. /mti/

13.55/e

- 24 -

bb.41. a szakszervezet nevelőmunkájáról tanácskozott a textilipari dolgozók szakszervezetének központi vezetősége

t tó/tm n cvg

1963. szeptember 27.

pénteken ülést tartott a textilipari dolgozók szakszervezetének központi vezetősége. tóth anna főtitkár beszámolója alapján megvitatta a szakszervezet nevelő munkájának eredményeit és feladatait. a textiles szakszervezet munkájában eddig is fontos helyet foglalt el a nevelés, amely abban is tükröződik, hogy ma többen művelődnek az iparág dolgozói közül, változatosabbak a népművelési formák. a céltudatosabb ideológiai munkának szerepe van abban, hogy a textiliparban széles körben elterjedt a szocialista brigádmozgalom. jelenleg 1.386 szocialista címert dolgozó brigád van, 14.104 dolgozó törekszik jobb termelési eredményekre, tudásának, szakmai ismereteinek bővítésére. több mint 800 brigád már elnyerte a megtisztelő címet. örvendetesnek minősítette a központi vezetőség, hogy az állami oktatás iránt is megnőtt az érdeklődés a textilipari dolgozók körében. ebben a tanévben 2.300-an iratkoztak be általános iskolába, háromezren technikumba és gimnáziumba, 370-en főiskolára, illetve egyetemre. igen népszerűek a munkásakadémiák. az idén 52 helyen 116 tagozattal indul ilyen előadássorozat.

a központi vezetőség megalázkodással állapította meg a /szakszervezet nevelő munkájának eredményeit, s továbbjavításra megfelelő határozatokat hozott./mti/

..

bb 47.. piacra került a hazai gesztenye

i n.j./j szb ká

1963. szeptember 27.

a nagyvásártelepre pénteken 76 vagon és 263 tehergépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 11 vagon étkezési burgonya, 2 vagon vöröshagyma, 1 vagon piroskáposzta, 5 vagon fejeskáposzta, 6 vagon zöld- és fehérpaprika, 2 vagon paradicsom, 1 vagon uborka, 2 vagon gyökérzöldség, 1 vagon sárgarépa, 3 vagon vegyes gyümölcs, 18 vagon alma, 6 vagon körte, 12 vagon szőlő, 3 vagon szilva, 2 vagon tojás és egy vagon vágott baromfi.

a földművesszövetkezetek budapesti értékesítő vállalatára pénteken megkezdte a hazai gesztenye árusítását kilónként 8-9.80 forintért. a kelkáposzta, a paradicsom, a parajt és a sóskát fogyaosztói árat mérsékeltek. a kelkáposztát kilónként 1.20-1.60, a paradicsomot 1.60-2.20, a parajt és a sóskát 2.80 forintért árusították, a birsalmát kilónként 3.80-4.40 forintért adták. /mti/

..

15.38/- szb

-25-

16.15

Handwritten signature

bb 42. kétnapos konferencia a gabonafeldolgozó iparok fejlesztéséről

t tó/tm szb vg

1963. szeptember 27.

a malomipari és terményforgalmi tröszt, valamint a mezőgazdasági és élelmiszeripari tudományos egyesület malom- és raktár- ipari szakosztálya rendezésében pénteken a technika házában megkezdődött a gabonafeldolgozó iparok kétnapos konferenciája. a tanácskozás összehívását a raktár-, a malom- és a keveréktakarmány ipar előtt álló rendkívüli fontos feladatok tették szükségessé.

rékai gábor, a malomipari és terményforgalmi tröszt vezérigazgatója megnyitójában hangsúlyozta: a feldolgozó iparágaknak minél gyorsabban, minél több és minél jobb készáru kell eljuttatniok a fogyasztókhoz. a raktározási iparban az anyagmozgatás gépesítése, a műszerettség és az automatizálás fokozása áll az előtérben. igen sok új raktár szükséges, amelyeknek a helyét úgy kell megválasztani, hogy előnyös legyen az a termelők és az ipar szempontjából egyaránt. a fejlesztés irányára kombinátok kialakítása. a terményraktár mellé helyes malmot, a malmok köré pedig sütőüzemeket, esetleg téstagyártat telepíteni. a nagyüzemi állattenyésztés sikere nagyrészt a korszerű takarmányozáson múlik. új keveréktakarmány-gyártó üzemek létesítésére kerül sor. a nyíregyházi üzem már épül, s a munkában az eddig ismert legkorszerűbb technikai és technológiai eljárásokat alkalmazzák. a gabonafeldolgozó iparok fejlesztésében rendkívül nagy feladatok várnak a gépiparra. a ma működő gépek egy része már elavult, az új, korszerű típusok sorozatgyártása pedig elég nehézkesen halad.

a kétnapos tanácskozáson 12 előadás, illetve hozzászólás hangzik el a gabonafeldolgozó iparok műszaki fejlesztésének legfontosabb kérdéseiről. /mti/

--

bb 43. szombaton délben avatják pattantyus á. géza síremlékét

i sl/sze szb vg

1963. szeptember 27.

a budapesti műszaki egyetem és a gépipari tudományos egyesület szombaton a farkasréti temetőben felavatja pattantyus á. gézának, a hét évvel ezelőtt elhunyt kiváló egyetemi tanárnak az áramlástan egykori neves szakértőjének síremlékét. /mti/

--

15.50/a /6²⁵

- 26 -

PKK

bb 44. takarékosági napok minden megyében és budapest tiz kerületében

1 tó/tm-lm vg

1963. szeptember 27.

az idén is megrendezik a takarékosági napokat. a múlt évben a fővárosban mintegy 30 millió forintot helyeztek el takaréketébe a takarékosági napok idején, nógrád, csongrád, komárom, pest és somogy megyében pedig mintegy 60 millió forintot tavaly fejer megye nyerte el a takarékos megye, pécs pedig a takarékos város címet. jelentékenyen nőtt ez idő alatt a kst-tagok száma is. a tavalyi takarékosági napok is hozzájárultak ahhoz, hogy 1963. január 1-től mostanáig 32.5 százalékkal nagyobb összeggel növekedett a takaréketé-állomány, mint 1962 azonos időszakában. 837 000-re nőtt a kst-tagok száma, s így a bérből és fizetésből élő dolgozóknak 28 százaléka a kst-ben takarékoskodik.

az ideai takarékosági napokat a hazafias népfront felhívására a társadalmi szervek, valamint az otp-dolgozóinak közreműködésével komárom megyében már meg is nyitották. a következő hetekben folyamatosan kezdődnek a takarékosági napok az ország valamennyi megyéjében, budapesten pedig a tavalyi 5 helyett 10 kerületben és a múlt évi 39 helyett 53 üzemben. a takarékosági napok idején kiállításokat rendeznek a takarékoság történetéről, takarékosági versenyeket írnak ki a községek között, előadásokat tartanak, kulturális esteket rendeznek a fővárosban és vidéken egyaránt. /mti/

--

bb 45. két villamos összeütközött - kilencen megsérültek

1 bc/gk-lm sr

1963. szeptember 27.

a 19. kerületi vöröshadsereg utja és igló utca torkolatánál dávid istvánné 74 éves nyugdíjast, amikor átment az utteszten elütötte egy tehergépkocsi. a vigyázatlan asszonyt súlyos sérüléssel kórházba szállították.

a czabán samu téri villamos-végállomásnál mozgó 69-es kocsira ugrott fel földessy mária 14 éves tanuló. az ugrás nem sikerült, a leány visszaesett és súlyosan megsérült. kórházba vitték.

az üllői ut és a delej utca torkolatánál egy 63-as villamos - mert vezetője, mihálka tiber nem tartotta be a követési távolságot - összeütközött egy 52-es villamossal, a 63-ason utazók közül kilencen könnyebben megsérültek. /mti/

--

16.00/a /6²⁵

- 27 -

PKK

bb 46. a csengelei aranykalász tsz-ben befejezték az őszi vetését

vid j-lm ká

1963. szeptember 27.

csongrád megyében a csengelei aranykalász termelőszövetkezet jelentette elsőnek, hogy befejezték az őszi vetését. a homokterületen gazdálkodó szövetkezetben 400 holdon került földbe a rozs, s ezzel 8 százalékkal túlteljesítették az eredetileg megállapított kenyérgabona -vetéstervüket.

a termelőszövetkezet gazdái a dicséretes eredményt annak köszönhetik, hogy minden erőt a vetésre összpontosítottak, s a traktorokon kívül nyújtott műszakban dolgoztak a fogatok is. most az erőgépeket átadták a szomszédos szövetkezetnek, amely a segítséget a késő- őszi szállítási munkáknál viszonzozza./mtl/

bb 48. az állattenyésztésről és az állategészségügyről tárgyalt a szabolics megyei tanács végrehajtóbizottsága

vid fm/tné-lm fm

1963. szeptember 27.

az állattenyésztés és az állategészségügy helyzetéről tárgyalt pénteki ülésén a szabolics-szatmár megyei tanács végrehajtóbizottsága. a termelőszövetkezetek szarvasmarha-állománya az év első felében 1 800 darabbal növekedett, mind a közös, mind a háztáji gazdaságokban emelkedett az egy tehénre jutó tejhozam. mind több az olyan termelőszövetkezet, ahol jónak mondható a tejhozam. kijelölték azokat a közös gazdaságokat, ahol - bizonyos beruházások után - megvan a lehetőség a nagyobb, 2000- 3000-es létszámú tehenészetek létesítésére. a megyében főtörékvés az állomány minőségének javítása, a tejtermelés fokozása s a borjúnevelés költségeinek csökkentése. jelenleg 51 termelőszövetkezetben nevelik mesterségesen a borjakat. ilyen módon egy kiló súlygyarapodás 17-20 forintba kerül, míg a természetesen nevelt borjaknál a 30 forintot is eléri. a termelőszövetkezetek sertésállományának minősége sokat javult, a termelőszövetkezetek sertésállományának minősége sokat javult, jónak mondható a malac-szaporulat, s rövidebb a hizlalási idő. szám szerint azonban csökkent a közös állomány. a háztáji gazdaságokban viszont 15 százalékkal többet tartanak a korábbihoz. a juhállomány csaknem 50 000 darabbal növekedett, aminek eredményeként a gyapjú- és tej-felvásárlási tervet egyaránt túlteljesítették. egyre kedvezőbb a megyében a baromfitenyésztés. a termelőszövetkezetek 1,700.000 naposcsibét vásároltak. a háztáji gazdaságok ilyenirányú igényét megközelítően sem tudták kielégíteni.

az ülésen résztvett és felszólalt biszku béla, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára, továbbá benkei andrás, az mszmp központi bizottságának tagja, a megyei pártbizottság első titkára./mtl/

16.15/a

- 28 -

bb 49. szeged város pártbizottságának és tanácsának együttes ülése

vid fm/tné szb fm

1963. szeptember 27.

pénteken szegeden befejeződött szeged város pártbizottságának és tanácsának kétnapos együttes ülése. a megbeszélésen többek között munkásosztállyal kapcsolatos egyes feladatokról hozott 1958-as párthatározat végrehajtásáról, a dolgozó nők helyzetéről tárgyaltak.

a beszámoló és a vita alapján megállapították, hogy szegeden az elmúlt években hozott tanácsi intézkedések elősegítették a munkásosztály helyzetének javulását. a peremkerületi munkásnyedekben új boltok tucatjaival javították a közellátást, sok helyen felújították az uthálózatot és a közvilágítást. az üzemekben fokozott gondot fordítottak a munkásvédelemre. az asszonyok második műszakjának megkönnyítésére csaknem minden gyárban háztartási gépeket lehet kölcsönözni. 1962-ben már több mint 1 100 000 adag olcsó előfizetéses ebédet szolgáltak fel az éttermekben, 300 000-nel többet, mint az előző évben. félkész süteményekből és más ételekből évente egymillió forintnál több értékűt vásárolnak az üzletekben. sokan veszik igénybe a különböző szolgáltatásokat. a patyolat részlegei például évi ezer mázsa ruhát tisztítanak ki, ezzel is mentesítve az asszonyokat az otthoni munkától.

szegeden sok új lakóház épült az elmúlt években, de még mindig többezren élnek nem megfelelő körülmények között. a jövőben ezért tovább szorgalmazzák majd az emeletreépítéseket, újabb lakások építését, amelyeknek többségét a sokgyermekes munkáscsaládoknak juttatják. tervbevétték új fiú- és leányszállások építését is. gondoskodni kívánnak az öregekről, a rokkantokról. a nyugdíjasoknak garzon-lakásokból álló épületet, úgynevezett boarding-houset emelnek, amelyet még az idén átadnak rendeltetésének. két kerületben az öreg munkásoknak „napközi otthonokat”, rendeztek be, ahol egész nap szórakozhatnak, pihenhetnek.

a tanácskozáson határozatot hoztak arra, hogy a peremkerületekben az üzletek záróra-idejét a gyárak műszakjának befejezése utánra tegyék, a lehetőségekhez mérten bővítsék a gyermek-napközi otthonhálózatot, új kölcsönző boltokat és javító szolgáltató részlegeket nyissanak a munkásnyedekben. részletesen elemezték a munkások művelődési lehetőségeit. ezzel kapcsolatban megállapították, hogy a városban az elmúlt tanévben több mint háromezren tettek sikeres vizsgát a dolgozók középiskoláinak egyes osztályaiban. még mindig sokan vannak azonban olyanok, akik az általános iskola nyolc osztályát nem végezték el. ezért szorgalmazzák az üzemekbe kihelyezett általános iskolai osztályok megnyitását. ugyisintén határozatot hoztak új peremkerületi könyvtárak, s más művelődési intézmények létrehozására./mtl/

16.25/a

- 29 -

bb 51. kádár jános televíziós interjúja a cbs amerikai rádió és televízió társaságnak

1963. szeptember 27.

gk-lm sr

kádár jános, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke pénteken fogadta stuart novinst, a cbs amerikai rádió- és televízió társaság munkatársát, s válaszolt kérdéseire. a cbs televíziós felvételt készített a beszélgetésről./mti/

..

bb 55. a második ötéves terv teljesítéséről tárgyalt a vas megyei tanács

1963. szeptember 27.

vid fm/tné-lm fm

pénteken szombathelyen ülésezett vas megye tanácsa. az ülésen a második ötéves terv végrehajtásáról szóló jelentést tárgyalták meg. a beszámoló többek között hangsúlyozta, hogy a második ötéves terv első éveiben eredményesen fejlődtek a megye termelőszövetkezetei. két év alatt 312 millió forinttal nőtt a beruházott vagyon és 85 millió forinttal emelkedett a forgóvagyon értéke a közös gazdaságokban. javult a vetésszerkezet, több mint 34 000 holdon végeztek talajjavítást, megkezdődött az őrségi savanyu erdőségi talajok javítása, jelentősen javult az állat-állomány minősége s a tsz-ek két- és fél év alatt mintegy 176 millió forintot költöttek építkezésekre.

az elmúlt két és fél évben jelentősen fejlődött a megye ipara is. új üzemek létesültek, szombathelyen például a remix, az élelmiszeripari gépgyár, sárváron a hűtőgépgyár, cellőmőlkön a kesztyűgyár, s bővültek a meglévő üzemek is. szombathelyen mintegy 6300 fővel nőtt az iparban foglalkoztatottak száma. a tanácsi könnyűipar öt éves termelési előirányzata 791 millió forint. a két- és fél év alatti teljesítés értéke mintegy 420 millió forint. részletesen foglalkozott a beszámoló a lakásépítkezésekkel, a lakosság szociális és kulturális helyzetével, a községfejlesztéssel, valamint a beruházási és felújítási tervek teljesítésével is.

a beszámolót vita követte, s a tanácsülés határozatokat hozott, amelyek a második ötéves terv maradéktalan végrehajtását segítik elő./mti/

..

- 30 -

16.35/a

PK

bb 53. országos értekezleten vitatták meg a földművesszövetkezetek feladatait

1963. szeptember 27.

t kz szb ká

pénteken az édosz székház nagytermében mintegy 400 körzeti földművesszövetkezeti vezető részvételével országos értekezleten vitatták meg a földművesszövetkezeti mozgalom időszerű problémáit. szirmai jeno, a szövetség elnöke bevezető előadásában részletesen foglalkozott azokkal, a falusi lakosság életkörülményeiben és szemléletében végbement változásokkal, amelyek magasabb követelményeket támasztanak a földművesszövetkezetekkel szemben. a földművesszövetkezetek ma már nem kizárólagosan a parasztság szövetkezetei. tagjainak mintegy 50 százaléka bérből-fizetésből élő dolgozó, következésképpen a földművesszövetkezeti mozgalmat ma már általában a falun élő lakosság mozgalmának kell tekinteni. a megváltozott életforma rendkívül gyorsan alakítja a paraszti igényeket is. a falvak ellátásában ma már feltétlenül számolni kell azzal, hogy rendkívül gyorsan csökken a szükségletek saját forrásból történő kielégítése. a parasztság hagyományos étkezési formáját, kulturáltabb, egészségesebb étkezési forma váltja fel, bizonyos élelmiszereket már most nagy mennyiségben az üzletekben vásárolnak. a kereskedelemnek le kell vonnia a megfelelő következtetéseket abból a tényből is, hogy a szövetkezeti gazdaságok megerősödésével egyre kiegyenlítettebb lesz a parasztság jövedelme. néhány évvel ezelőtt iparcikk szükségleteinek nagyobb részét egy bizonyos időszakban szerezte be, a következőkben viszont a bérből-fizetésből élőkhez hasonlóan egész évben vásárlóként jelentkezik. különösen szembetűnők ezek a változások a ruházatközpontban. a falusi igények általában is gyorsan követik a változást, a falusi és városi gyermekek, illetve fiatalok öltözködése között pedig már ugyiszólván nincs is lényeges különbség. ugrás-szerűen növekszik a rádió és televízió előfizetők száma, valamint a könyvforgalom. „meghódították”, a falusi háziasszonyokat a korszerű háztartási gépek. 1958 és 1962 között a földművesszövetkezetek több mint 160 000 mosógépet, huszezernél több porszívót adtak el. csak a földművesszövetkezeti boltokból mintegy 25 000 falusi ház konyhájába vásároltak villanytűzhelyet. a falusi boltüzletekben ugyanazokat a korszerű, modern butorokat vásárolják, mint bármelyik fővárosi üzletben. a földművesszövetkezeti kereskedelem, bár kétségtelenül szép eredményeket ért el, még mindig nem tart eléggé lépést a gyorsan változó és növekvő igényekkel. még mindig gyenge oldala egyrészt a vásárlóerő alakulásának tanulmányozása, másrészt a módszeres piackutatás. egyes „hagyományosan”, gondolkodó boltvezetők a vásárlóerőtől, illetve az igényektől elvonatkoztatva, mintegy „sötétben”, adják felármelegrendeléseiket. az ilyen üzletekben a vásárlók nem is találhatják meg a keresett árut. különösen sok a javítani való az idénycikk ellátás terén.

/folyt.köv./

16.44/a

- 31 -

PK

bb 53. /országos értekezleten... 1. folyt./- szb

Jelentősek a földművesszövetkezetek feladatai a háztáji gazdaságok árufeleslegeinek felvásárlásában, itt az ideje - mondotta szirmai Jenő -, hogy minden egyes községben megvizsgálják: melyek azok a cikkek, amelyekből a helyi adottságokra alapozva a háztáji gazdaságok annyit termelhetnek, amelyből a központi készleteket is gyarapítani lehet. Községenként jelöljenek ki egy-két cikket és segítsék akár anyagiilag is, ezek termelésének elterjedését, fejlesztését. A tapasztalat szerint a földművesszövetkezetek vonakodnak a háztájból származó kistételű áruk felvásárlásától, gyökeresen meg kell változtatni ezt a helytelen gyakorlatot.

A falusi vendéglátóipar problémáiról szólva kiemelte, hogy az egységek között - különösen a kisebb községekben - még mindig sok a kocsmajellegű, nem gondoskodnak eléggé a falusi lakosság kulturált szórakozási lehetőségeiről. Közeli célnak kell tekinteni, - mondotta - hogy minden járási székhelyen és nagyobb községekben zenés, családi vendéglő legyen. A szövetség igazgatóság egyetértését fejezte ki azzal a hajdu-bihar megyei kezdeményezéssel, hogy a földművesszövetkezetek társulnak a falusi művelődési házak építéséhez oly módon, hogy a művelődési ház épületében alakítanak ki korszerű, a fiatalság igényeinek megfelelő eszpresszókat.

A sokrétű, a földművesszövetkezeti mozgalom tevékenységének minden területét érintő előadást széleskörű vita követte. /mti/

-. -

bb 52. Ülést tartott az országgyűlési képviselők zala megyei csoportja

vid fm/tné szb fm 1963. szeptember 27.

Az országgyűlési képviselők zala megyei csoportja pénteken ülést tartott zalaegerszegen. A tanácskozáson résztvett Varga Gyula, a megyei pártbizottság első titkára, Török Lajos, a megyei tanács vb. elnöke és Véczi Ferenc, a megyei népfőbizottság titkára is. A parlamenti képviselők megbeszélték sornkövetkező feladataikat. /mti/

-. -

bb 54. skandináv újságírók a muosz-ban

gk szb sr 1963. szeptember 27.

A hazánkban időző négy skandináv újságíró pénteken látogatást tett a magyar sajtó házában, ahol magyar újságírókkal baráti találkozó során időszerű kérdésekről eszmecsere folytatólag. /mti/

-. -

16.50/a

- 32 -

bb 50. megnyitották az első somogyi olajkutakat - nyolc kutat állítottak termelésbe a heresznye-vizvári területen

vid te szb szf

1963. szeptember 27.

A dunántúli kőolajfurási üzem körülbelül nyolc évvel ezelőtt kezdte meg a szénhidrogén kutatást a somogy megyei Babócsa környékén. A kutatás eredményes volt, nagymennyiségű, jól égő földgázt, s több kisebb olajtárolólencsét tárt fel. A további sikeres olajkutatás előrehaladtával, most sor kerülhetett az első olajkutak megnyitására. A dunántúli kőolaj- és földgáztermelő vállalat szakemberei rekordidő alatt, két hónapi munkával nyolc olajkutat helyeztek üzembe a Babócsai térségben levő heresznye-vizvár területén. A felszíni termelőberendezéseken kívül felépítettek egy modern tankállomást, elkészítették a vizvári töltőállomást, a távvezeték és berendeztek egy gáz-olaj szétválasztó szeparátor állomást.

A heresznye-vizvári területen a kutak megnyitása után is tovább kutatnak. A jövő évben újabb kutakat nyitnak meg.

A déldunántúli kőolaj- és földgáztermelő vállalat műszaki gárdája megkezdte a Babócsai térségben levő nagyterjedésű földgázmező művelési tervének a kidolgozását. A terv szerint 1965-ben kezdik meg a gáztermelést, addigra kiépítik az egységes gázvezetékrendszert, s innét látják majd el földgázzal az egész dunántúlt. /mti/

-. -

bb 56. a „Legfrissebb,, zalai szövetkezetek

1 cs/j szb ká

1963. szeptember 27.

Zala megyében a csesztregi kerkavölgy termelőszövetkezet és a lentiszombathelyi zöld mező termelőszövetkezet pénteken befejezte az őszi gabonafélék vetését. Az eredeti vetéstervüket - azért, hogy az előirányzott gabona-vetésterület aratáskor is meglegyen - 5 százalékkal túlteljesítették. /mti/

-. -

bb 57. magyar színházi küldöttség utazott csehszlovákiába

1 ol/gg szb fm

1963. szeptember 27.

A csehszlovák színházi szövetség meghívására elutazott csehszlovákiába a magyar színházművészeti szövetség küldöttsége. A küldöttség tagjai: Komlós Juci érdemes művész, a József Attila színház tagja, Bálint György, az Egri Gárdonyi Géza színház tagja, Kemény György, a Thália színház dramaturgja és Varga Mátyas Kossuth-díjas érdemes művész, a nemzeti színház diszlettervezője.

A küldöttség tíz napig tanulmányozza a prágai és a pozsonyi színházak munkáját. /mti/

-. -

17.15/a

- 33 -

17.20

17.20

bb 58. befejezte munkáját a szocialista irodalom időszerű kérdéseivel foglalkozó tanácskozás

t di/hné-lm sr

1963. szeptember 27.

az írószövetségben pénteken befejeződött a szocialista irodalom néhány időszerű kérdéséről folytatott tanácskozás. a kétnapos vitában felszólalt tóth dezső, dobozy imre, osváth béla, juraj spitzer, fekete gyula, cseres tiber, aurel baranga, veres péter, jánosi jános, király istván, bohuslav brezovsky, erdős lászló, georgeta horodincea és vértés györgy.

darvas józsef, az írószövetség elnöke zárszavában a következőket mondotta:

- Összinte vita volt, amit folytatni is kellene. sok olyan dolog vetődött fel, ami további véleménycserét, szembesítést igényel. bár a fő kérdésekben lényegében egyetértettünk, nem elégedhetünk meg ennyivel. az irodalomban a részleteknek is nagy a fontosságuk, jelentős a szerepük.

a továbbiakban a testvéri szocialista országok irodalmának kapcsolatáról beszélt.

- nem zárkozhatunk saját határaink mögé azzal a felkiáltással, hogy mindenképp előtt önmagunkhoz akarunk hasonlítani. a cél: egymás történelmi tapasztalataiból kiindulva törjünk együtt az általános felé. ezért hasznosak ezek a mostanihoz hasonló véleménycserék, amelyek tavaly bukarestben kezdődtek, most budapestben zajlottak, s jövőre talán prágában folytatódnak, esetleg más szocialista országok íróinak részvételével is, - mondotta többek között darvas józsef./mti/

--

17.20/a

- 34 -

bb 59. megnyitották angyalföldön a gyermek közlekedési parkot

t vt/hné-lm sr

1963. szeptember 27.

pénteken délután ünnepélyesen átadták rendeltetésének a béke utca és a kilián györgy utca között épült gyermek közlekedési parkot, amely egymillió forintos költséggel és 300 000 forint értékű társadalmi munkával készült el. az ünnepi eseményen jelen volt sarlós istván, a fővárosi tanács vb. elnöke, földvári lászló közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes, az országos rendőrkapitányság vezetője, kiss dezső, a budapesti pártbizottság másodtitkára.

takács jeno, a 13. kerületi tanács vb. elnökhelyettese avató beszédében elmondotta, hogy a park lehetőséget nyújt az összes közlekedési szabályok elsajátítására, mind a közúti jármű, mind a gyalogos-forgalommal kapcsolatban. a budapesti rendőrfőkapitányság közlekedésrendészeti osztálya és a fővárosi tanács közlekedési igazgatósága a park üzemeltetéséhez négy szakembert bocsátott rendelkezésre. a kerület iskoláiból 40 uttörőt képeztek ki a forgalom irányítására. a park területén egy-egy foglalkozáson 150 gyermeket oktatnak a helyes közlekedésre.

a megnyitás után a 40 kiképzett uttörő bemutatót rendezett a parkban./mti/

--

bb 60. dobi istván fogadta új berni nagykövetünket

-lm sr

1963. szeptember 27.

dobi istván, az elnöki tanács elnöke pénteken fogadta gyémánt andrást, hazánk új berni rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét, aki a közeljövőben utazik állomáshelyére./mti/

--

bb 61. az országgyűlés elnöke fogadta a görög nagykövetet

-lm sr

1963. szeptember 27.

vass istvánné, az országgyűlés elnöke pénteken bemutatkozó látogatáson fogadta konstantin himariost, a görög királyság rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét./mti/

--

18.07/a

- 35 -

18.45
Kőrösi György rendőr-vezérőrnagy, belügyminiszter-helyettes,

bb 63. a rendőrség felhívása

i bc/gk szb sr

1963. szeptember 27.

a rendőrség sorozatos csalás miatt letartóztatta török győző 64 éves, büntetett előéletű, budapesti lakost. török győző a keleti és a nyugati pályaudvaron számos olyan személytől, aki szállást keresett, 100-300 forintot vett fel azzal az ígérettel, hogy albérlőként lakásába fogadja őket. az így szerzett pénzt elköltötte, az albérlőként jelentkezőket pedig nem engedte be a lakásba. a 6. kerületi rendőrkapitányság kéri azokat a károsultakat, akik még nem tettek feljelentést török győző ellen, hogy mielőbb jelentkezzenek budapest, 6. kerület izabella utca 61, második emelet 203 szám alatt. /mti/

--

bb 64. a magyar népművészet

i ol/gg szb fm

1963. szeptember 27.

című kiállítást, amelynek eddig csaknem 90 000 látogatója volt, szeptember 29-én este 21 órakor zárják a múcsarnokban. /mti/

--

bb 65. meghalt dr. varga lajos

k ms/gk szb sr

1963. szeptember 27.

az egészségügyi minisztérium mély fájdalommal tudatja, hogy dr. varga lajos, az orvostudományok doktora, az egészségügyi tudományos tanács osztályvezetője, a semmelweis orvostörténeti ház igazgatója, a tudományos minősítő bizottság, a magyar tudományos akadémia orvostörténeti bizottságának és az egészségügyi tudományos tanács egészségügyi szervezési bizottságának tagja, a „kiváló munkás”, jelvény és a népköztársaság érdemérem ezüst fokozatának tulajdonosa életének 59. évében hirtelen elhunyt.

dr. varga lajos a magyar egészségügynek 34 éven át volt odaadó, lelkes, fáradhatatlan munkása. a szocialista egészségügy számos területén eredményesen dolgozott és példát mutatót a kötelességteljesítésben. kiterjedt és értékes tudományos munkásságát a falu egészségügye fejlesztésének és a magyar orvostörténelmi kutatásoknak a szolgálatába állította.

dr. varga lajost az egészségügyi minisztérium saját halottjának tekinti. temetéséről később intézkednek. /mti/

--

18.12/a

(8.55)

- 36 -

Ma

bb 66. henryk grochulski

sze-lm sr

1963. szeptember 27.

a lengyel népköztársaság nagykövete, a budapesti diplomáciai testület doyenje, pénteken fogadást adott gyémánt andrásnak, a külügyminisztérium protokoll-osztálya volt vezetőjének tiszteletére abból az alkalomból, hogy gyémánt andrás nagykövet a közeljövőben új állomáshelyére, bernbe utazik. /mti/

--

bb 67. megnyitott a korszerűsített boráros téri népbüfé

i tó/gg-lm szf

1963. szeptember 27.

pénteken újból megnyitott az átalakított, kibővített boráros téri népbüfé, a korszerűsített önkiszolgáló expressz büfé lényegesen nagyobb ételválasztékkal áll a vendégek rendelkezésére, mint a büfék általában. az előre elkészített hideg- és meleg ételeken kívül a vendégek szemeláttára készült frissensülteket és meleg szendvicseket is árúsítanak. korszerű pultsort, világító és szellőző-berendezést szereltek fel, a fogyasztóasztalok ülő- és álló-étkezésre egyaránt alkalmasak. külön reggeliző és presszó-helyiséggel is kibővült az igen forgalmas büfé. /mti/

--

bb 68- véget ért az ensz kéthetes statisztikai szemináriuma

k sl/gk-lm szf

1963. szeptember 27.

péntek délután a magyar tudományos akadémián tartotta záróülését a két héttel ezelőtt kezdődött statisztikai szeminárium, amelyet az ensz európai gazdasági bizottsága rendezett. a pénteki ülésen b.n. davies, az európai gazdasági bizottság statisztikai osztályának vezetője méltatta a szeminárium eredményeit, majd a.i. jezsov, a szovjet központi statisztikai hivatal elnökhelyettese szólt elismerőleg a szeminárium munkájáról. /mti/

--

18.35/

~~18.35/~~

18.55

- 37 -

Ma

bb 69. növényvédelmi helikopterek „társulnak”, a repülőgépek mellé - fecskendezéssel juttatják a talajba a nagy hatóerejű védőszereket - megkezdődtek a 6. országos biológiai napok balatonfüreden

vid sze-lm ká

1963. szeptember 27.

pénteken balatonfüreden a szot szanatórium disztermében megkezdődtek a 6. országos biológus napok. a hagyományos háromnapos tudós-találkozót, - amelyen az idén csaknem háromszázan vesznek részt, köztük szovjet, angol, német, csehszlovák és román kutatók, - dr. tangl harald kossuth-dijas, az állattenyésztési kutató intézet igazgatója nyitotta meg.

a biológus napok első előadását dr. ubrizsy gábor kossuth-dijas, a növényvédelmi kutató intézet igazgatója tartotta a vegyszeres gyomirtás jelentőségéről. elmondotta többek között, hogy a nagy hatóerejű anyagok használata mindjobban előtérbe kerül, mert az ország termőterületének évenként 15-40 százaléka „fertőzött”, a gyomoktól és ez a termésben legalább 15-20 százalékos kiesést okoz. a pusztulás megelőzésére tavaly 261 000 holdon alkalmaztak védőszereket, s a vegyi anyagokkal történő „kapálás”, gazdasági haszna 250 millió forint volt. ez a szám idén tovább növekedett, műszakilag is fejlesztik a növényvédelmet. jelenleg már 30 repülőgépről permetezik szét a védőszereket és jövőre tíz újabb gépet „vetnek be”, feltűnnek majd a helikopterek is, amelyek külföldi tapasztalat szerint jobban használhatók a gyümölcsösökben és a szőlőkben. újrendszerű gépekkel növelik a növényvédelem hatásosságát. az agrártudományi egyetemen olyan „injekciós”, készüléket szerkesztettek, amely nem permetezi, hanem a talajba fecskendezi a gyomokat elszáritó kémiai anyagot. a szakemberek szerint így csökken a párolgási veszteség, a vegyület a gyomok gyökérzetének közelében kezdheti meg a „munkát”, egy másik berendezés, amelyet az országos növényvédelmi szolgálat és a veszprémi nehézvegyipari kutató intézet szakemberei alakítottak ki, köddé porlasztja el a védőszer-folyadékot, s így valósággal megfürösztik a gyomnövényeket a vegyszerben.

ezután az állattenyésztés és a növénytermesztés időszerű kérdéseiről hallgattak előadást a biológus napok résztvevői./mti/

--

18.37/a

- 38 -

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb 8. számú hír: /védő- és óvóintézkedések.../ 3. bek. 14. sorában a szöveg helyesen:

... a tanács szociálpolitikai csoportjának ügyintézőjét, aki az egészségügyi és szociálpolitikai állandó bizottság... /mti/

--

bb 74. öt- és félezer népfrentbizottsági tag komárom megyében - a hazafias népfrent megyei elnökségének ülése

vid fm/tné szb fm

1963. szeptember 27.

a hazafias népfrent komárom megyei bizottsága értékelte a mozgalom négy év alatt végzett munkáját, s erről izsáki mihály megyei titkár pénteken beszámolt a megyei elnökség tagjainak.

a megyében 81 népfrentbizottság működik, csaknem öt- és félezer taggal. aktivitásukat, közéleti munkájuk elismerését misem bizonyítja jobban, mint az, hogy a legutóbbi választásokon közülük több mint 700-at választottak meg tanácsstaggá, az elnökségi ülésen megállapították: megyeszerte sokat fejlődött a népfrentbizottságok munkája. különösen jól dolgoznak a tatabányai, az esztergomi, az oroszlányi és a komáromi városi bizottságok, s munkájukban mind tevékenyebben vesznek részt az üzemek dolgozói. a megyében az utóbbi években jelentősen növekedett az értelmiségi dolgozók száma, ennek arányában nőtt szerepük a népfrentbizottságokban. főként a különböző akcióbizottságokban tevékenykednek rendszeresen.

örvendetesen javult megyeszerte a tanácsok és a népfrentbizottságok együttműködése. mind nagyobb szerepet játszanak a népfrentbizottságok a községfejlesztési tervek teljesítésében, a helyi erőforrások felkutatásában, a társadalmi munka szervezésében. a népfrentaktivisták jelentősen hozzájárultak ahhoz, hogy négy év alatt a községfejlesztési alapból többek között 140 000 négyzetméter ut, 150 000 négyzetméter járda, 5 200 méter vízvezeték, 15 perembolt készült el a megyében. tavaly már 1.4 millió forint volt a társadalmi munka értéke.

a népfrentbizottságok másik legeredményesebb munkája a megyében a felnőtt-oktatás segítése. minden népfrentbizottság mellett felnőttoktatási szakbizottság működik, amelyek jelentősen hozzájárultak ahhoz, hogy tavaly 6 000, az idén pedig csaknem 8 000 felnőtt tanul az általános és középiskolákban./mti/

--

18.44/a

- 39 -

19.00

bb 72. ülést tartott a kneb

Lk szb sr

1963. szeptember 27.

a központi népi ellenőrzési bizottság pénteken ülést tartott. a kneb elnöke beszámolt a végzett vizsgálatokkal kapcsolatos intézkedésekről, a folyamatban levő jelentősebb vizsgálatokról. bejelentette, hogy a kohó- és gépipari miniszter egyetértését és köszönetét fejezte ki a kneb-nek a husipari gépgyártás fejlesztésével és exporthelyzetével kapcsolatos részletes vizsgálatáért, valamint a javaslatokért. a mulasztások elkövetőit felelősségre vonják.

a dolgozók munkavédelmi ellátásának és szociális helyzetének egyes kérdéseit nyolc megyében vizsgálta a népi ellenőrzés. megállapította, hogy a korábbi vizsgálatok óta lényeges javulás tapasztalható.

a bizottság tudomásul vette a beszámolót. elfogadta az öntözési beruházások megvalósulásával és üzemeltetésével kapcsolatos jelentést, a vendéglátóipari üzemek és a művelődési otthonok zene- és műsorellátásáról szóló előterjesztést.

a kneb megtárgyalta a közérdekű bejelentések és magánpanaszok intézéséről szóló beszámolót. a népi ellenőrzés szervei fél év alatt 3132 bejelentést vizsgáltak. a kneb megállapította, hogy a bejelentések a korábbiaknál is megalapozottabbak. a bejelentők tájékoztatlanúságából adódó téves közlések aránya csekély és mindössze 15 bejelentés minősíthető rágalmazásnak. külön figyelemre méltó jelenség, hogy nemcsak a szocialista tulajdon elleni nyílt támadást ítélik el, hanem egyre határozottabban lépnek fel a felelőtlenségéből vagy hozzá nem értésből fakadó pazarlás, s a hanyag gazdálkodás különböző formái ellen. jelzik azt is, ha a párt és kormányhatározatokat a végrehajtás során eltorzítják. érélyesen követelik a hatalmukkal visszaélő, az önös egyéni érdekeket hajhászó elemek felelősségre vonását. a bizottság ugyanakkor megállapította, hogy ma már a bejelentők kiméretlen, durva formában történő üldözésével nem lehet találkozni. a bejelentők védelme mégsem tekinthető megoldottnak. érélyes és következetes fellépésre van szükség minden esetben, hogy a megtorlás burkoltabb formái se érvényesülhessenek a bejelentőkkel szemben.

a kneb végül megvitatta és elfogadta az országos építőipar helyzetének vizsgálatáról szóló összefoglaló jelentést és úgy határozott, hogy azt felsőbb szervek elé terjeszti. /mti/

--

- 40 -

18.50/a

19.10 ✓

PK

bb 70. a nőtanács távirata german tyitovhoz

tm-lm la

1963. szeptember 27.

a magyar nők országos tanácsa az alábbi táviratot küldte moszkvába, german tyitovnak:

a kis tatjana születése alkalmából fogadják szerető üdvözetünket. jó egészséget kívánunk neki és édesanyjának. kívánjuk, hogy neveljék okos, bátor lánnyá, a tyitov család méltó tagjává. /mti/

--

bb 71. a megye második öt éves tervének teljesítéséről tárgyalt az országgyűlési képviselők szabolcs megyei csoportja

vid fm/tné-lm fm

1963. szeptember 27.

az országgyűlési képviselők szabolcs-szatmár megyei csoportja - barczi gyula elnökletével - pénteken ülést tartott nyiregyházaán. az ülésen résztvett: biszku béla, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára, benkei andrás, az mszmp központi bizottságának tagja, a megyei bizottság első titkára, erdei lászlóné, az mszmp központi bizottságának tagja, a magyar nők országos tanácsának elnöke, a megye országgyűlési képviselői.

a képviselők - nemes imre és dr. p. szabó gyula megyei tanács vb. elnökhelyettesek tájékoztatása alapján - a megye második öt éves tervének eddigi teljesítését vizsgálták meg.

az öt éves terv első felében a helyi ipar fejlesztésére körülbelül 13 millió forintot költöttek a megyében. az építőipar termelése 38.3 százalékkal emelkedett. nőtt a javító-szolgáltató tevékenység. a kisebb községek ilyenirányu ellátása azonban még ma sem kielégítő. kulturális, egészségügyi, szociális és kommunális beruházásokra csaknem 400 milliót fordítottak. a célhiteles támogatással együtt eddig 124 általános iskolai tan-, illetve műhelytermet és 32 gimnáziumi termet építettek. a gyógyintézeti ágyak száma ez év végéig 693-mal emelkedik. mostanáig több mint 500 lakást adtak át rendeltetésének. 24 községet kapcsoltak be az autóbusz-forgalomba, több utvonalon sürítették az autóbuszjáratot.

jelentős sikereket értek el a mezőgazdaság fejlesztésében is, bár az évek óta tartó aszályos időjárás rontotta a növénytermesztés eredményeit. ennek ellenére egyes növényekből emelkedett a termésátlag. kenyérgabonában a szárazság okozta nagy hozamcsökkenést ellensúlyozta a külföldi buzaajták vetésterületének növelése, de a műtrágya holdankénti felhasználása is csaknem a kétszeresére, 57 kilóról 100 kilóra nőtt. az idén mintegy négyezer holddal nagyobb területen termeltek dohányt, mint korábban.

/folyt. köv./
19.05/a

- 41 -

19.05 ✓

PK

bb 71. /a megye második...1.folyt./-Lm

ehhez 1333 pajtát építettek. a termelőszövetkezetektől felvásárolt növényi és állati termékek értéke az idén előreláthatólag 170 millióval lesz nagyobb, az 1960- évinél. téli almából 4000 vagonnal, dohányból 170 vagonnal többet értékesítenek a tavalyinál. az ötéves terv célkitűzéseinek megfelelően 13 000 hold homokos területet ültettek be gyümölcscsével, főként téli almafa-csemetével, 1300 holdat szőlővel. 11 000 holdon végeztek talajjavítást. az öntözött terület 1900 holdról 10 000 holdra növekedett. a termelőszövetkezeti földeken csaknem 2000-rel több traktoros dolgozik, mint három évvel ezelőtt./mti/

--

bb 73. új grafikai szaküzlet nyílt a fővárosban

t s/hné-Lm fm

1963. szeptember 27.

nagy lászló, a képcsarnok vállalat igazgatója nyitotta meg pénteken a vállalat új grafikai szaküzletét az 5. kerület bajcsy-zsilinszky ut 52. szám alatt. az új szaküzletben első-sorban a ma élő grafikusművészek alkotásait - rézkarcokat, rézrajzokat, fametszeteket, linoleum-metszeteket, tusrajzokat, grafikákat és ceruzarajzokat - árúsítják. a grafikai művek számozott példányokban kerülnek árusításra. a sokszorosítható munkákból, például a rézkarcokból 50 darab kerül forgalomba.

az új szaküzlet legértékesebb áruja a szőnyi istván hagyatékából összeállított ötféle rézkarc-album. az albumok egyenként 12 rézkarcot tartalmaznak. minden albumból 50 példányt adnak ki.
/mti/

--

bb 75. befejeződött a vita az építők 4. nemzetközi konferenciáján

sb hné-Lm la

1963. szeptember 27.

az építők 4. konferenciája pénteken befejezte a nemzetközi szövetség főtitkárának beszámolója felett indított többnapos vitát. ezen a napon 22 küldött szólalt fel.

üdvözölte a konferencia részvevőit louis saillant, a szakszervezeti világszövetség főtitkára. többek között hangsúlyozta, a szakszervezeti világszövetséghez tartozó nemzetközi szövetségek fontos feladata, hogy tevékenységükben állandóan alkalmazkodjanak az időszerű gazdasági, társadalmi és szakmai helyzethez, s ennek megfelelően irányítsák szervezeteiket is. megállapította hogy a jelenlegi konferencia teljesebben és konkrétabb módon vetette fel az építő- fa- és építőanyagipar szakmai kérdéseit, mint a három előző konferencia. ezen az uton azonban még tovább kell haladnia a nemzetközi szövetségnek és a konferenciák közötti időszakokban is elmélyültebben és részletesebben kell feltárnia, megvizsgálnia a szakmai problémákat.

/folyt.köv./
19.15/a

- 42 -

PKK

19.25 ✓

bb 75. /befejeződött a vita...1.folyt./-Lm

louis saillant a továbbiakban aláhuzta, hogy el kell távolítani az akadályokat a különböző szakszervezetek együttműködésének útjából. új kezdeményezéseket kell tenni az egységes cselekvés érdekében. több szakszervezet irányítása alatt már egységes akcióvá kovácsolódik az építőmunkások harca olaszországban és franciaországban. ez a helyzet argentinában, brazilban, panamában, chileben, japánban és még sok országban. ezzel a közös összefogással kell tovább harcolni a legfontosabb követelések kivívásáért, az építőmunkások érdekeinek megvédéséért.

a többnapos vitában elhangzott felszólalásokra veikko porkkala, a z építő-, fa- és építőanyagipari dolgozók szakszervezetei nemzetközi szövetségének főtitkára válaszolt, majd a tanácskozás meghallgatta a revíziós bizottság jelentését.

a konferencia szombaton több munkabizottság jelentésének meghallgatásával, valamint a nemzetközi szövetség új vezető szervének megválasztásával folytatja munkáját./mti/

--

bb 76. két színházi bemutató pénteken a fővárosban

t s/gk-Lm fm

1963. szeptember 27.

pénteken este két színházi bemutató volt a fővárosban. a nemzeti színházban illés endre és vas istván „rendellen bünbánat”, című lírai drámáját mutatták be. a darabot pethes györgy rendezte, a főbb szerepeket törőcsik mari, domján edit, garas dezső és fülöp zsigmond alakította. a díszleteket bakó józsef, a jelmezeket vágó nelli tervezte.

a thália színházban ugyancsak pénteken este mutatták be racine: britannicus című kétrészes tragédiáját kálnoky lászló fordításában. a színművet kazimir károly és gosztonyi jános rendezte. a címszerepet mécs károly, nero császár szerepét inke lászló agrippina szerepét pedig dayka margit alakítja. a díszleteket rajkai györgy, a jelmezeket láng rudolf tervezte.

a közönség mindkét bemutatót nagy tetszéssel fogadta.

/mti/

--

19.25/a

19.25 ✓

- 43 -

PKK

bb 77. 5000 vagon tisztított baromfi - országos tanácskozás
a baromfifeldolgozásról

vid tm-lm szf

1963. szeptember 27.

a törökszentmiklósi baromfifeldolgozó vállalatnál
pénteken országos tanácskozást tartottak a baromfiipar tröszt
és az ország 11 baromfifeldolgozó vállalata igazgatóinak és más
vezető szakembereinek részvételével. a jelenlevők tanulmányozták
a törökszentmiklósi vállalat feldolgozási eljárásait. az üzem-
ben olyan automata csigasort állítottak munkába, amely óránként
ezer darab baromfit tisztít meg, dolgoz fel konyhakész állapotba.
hasonló berendezéssel eddig csak 600-700 darab baromfit
dolgoztak fel egy óra alatt. bemutatták a helyi baromfifeldolgozó
vállalat igazgatója, csizmadia istván hűtési újítását is. ezzel az
eljárással meggyorsul a hűtés és javul a vágottbaromfi minősége.

ebben az évben mintegy 600 vagon aprójószágot dolgoznak
fel törökszentmiklóson. országosan 5000 vagonra emelik a tisztít-
ott baromfi mennyiségét. ennyi baromfit még sosem dolgozott fel a
hazai ipar./mti/

--

bb 78. időjárásjelentés

hmé-lm la

1963. szeptember 27.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 27-én,
pénteken este 19 órakor:

hűvös, szeles idő

várható időjárás szombaton estig: tulnyomóan p felhős,
hűvös idő, több helyen esővel. élénk, helyenként erős nyugati,
északnyugati szél.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton:
15-18 fok között./mti/

--

19.40/a

20.05 ✓

- 44 -

RL

bb 79. színházi évadnyitás debrecenben

vid tné szb sr

1963. szeptember 27.

a csokonai színház pénteken este tartotta évadnyitóját deb-
recenben; g.b. shaw szent johannáját vitték színre. a darabot
lengyel györgy rendezte, a címszerepet tóth judit alakította.
/mti/

--

ve
v é g e

- 45 -

mti hivatalos közlemények

1963. szeptember 27.

bb 62. az elnöki tanács ülése

tné szb sr

1963. szeptember 27.

a népköztársaság elnöki tanácsa pénteken ülést tartott. határozatot hozott, hogy az argentin köztársaság új elnökének beiktatási ünnepségein küldöttség képviselje a magyar népköztársaságot.

az elnöki tanács kimondotta a magyar népköztársaság csatlakozását a turistaforgalom vámkönnyítéséről szóló egyezményhez, majd egyéb ügyeket tárgyalta. /mti/

--

-1-

17.55/a

18.20

/kk

MTI.

Kiadja a Magyar Távírási Hivatal, Budapest, I. Főm. utca 6-7. Telefon: 150-490, 360-600
A szerkesztést és kiadását a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1963. szeptember 28.

bb 1. október 2-án sugározza a rádió bokor péter: „az első év első napja”, című dokumentumjátékát

i s/gk-lm fm

1963. szeptember 28.

a magyar rádió stúdióiban solymosi ottó rendező vezetésével elkészültek „az első év első napja”, című dokumentumjáték felvételei. a rádiószínház soronkövetkező bemutatóját október 2-án sugározzák. bokor péter érdekes dokumentumjátéka annak a napnak feszültségét és izgalmát örökíti meg, amikor az első atombombát ledobták hirosimára. a darab hiteles dokumentumok, - többek között truman és churchill emlékiratai - alapján íródott.

a rádiójátékban agárdy gábort, básti lajost, bara margitot, latinovits zoltánt és ruttkai évát hallhatjuk./mti/
-.-

bb 2. bulgáriai vendégszereplésre utazik a kisipari szövetkezetek erkel ferenc művészegyüttese

i ol/tr-lm fm

1963. szeptember 28.

az őszi évadra gazdag programmal készül a kisipari szövetkezetek erkel ferenc művészegyüttese. október elején az együttes tánc-, és népi-zenekara, valamint szólistái bulgáriába utaznak, ahol tíz fellépésük lesz különböző városokban. az énekkar október 27-én a népművelési intézet által a zenei hetek alkalmából rendezendő kórus-hangversenyen szerepel. december 8-án operaestre kerül sor a zeneakadémián./mti/
-.-

-1-